

Sammanträde med Miljöskyddsnämndens arbetsutskott

Tid: 2020-01-14, kl. 13:30

Plats: Gesällen, Sveagatan 12, Alingsås

Susanna Nerell (C),
Ordförande

Peter Porss,
Sekreterare

Ärendelista

1. Information

- Information sekreterare
- Information förvaltningschef
- Information övriga
- Grupparbete - Agenda 2030
- Information miljöstrateg - Anna W

2. Kontrollplan för livsmedelskontroll 2020-2022 (E 2020-53), 2019.031 MN

3. Tillsyns- och verksamhetsplan 2020 (E 2020-61), 2019.030 MN

4. Tillsynsplan för serveringstillstånd 2020 (E 2020-54), 2020.003 MN

5. Budget 2020-2022 (E 2020-64), 2019.032 MN

6. Delegerade beslut 2020, 2020.001 MN

**Kontrollplan för
livsmedelskontroll 2020-
2022 (E 2020-53)**

2

2019.031 MN

Datum: 2020-01-09
Handläggare: Maria Jacobsson
Direktnr:
Diariernr: 2019.031 MN

Miljöskyddsnämnden

Kontrollplan för livsmedelskontroll 2020-2022 (E 2020-53)

Ärendebeskrivning

Miljöskyddsnämnden ansvarar för livsmedelskontrollen i Alingsås kommun och ska upprätta en kontrollplan för hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av nämnden. Denna kontrollplan ska ingå som en del i den nationella kontrollplanen som ska upprättas enligt Kontrollförordning (EU) 2017/625.

Beredning

Miljöskyddskontoret har upprättat en kontrollplan som omfattar perioden 2020-2022 med tyngdpunkt på 2020. Planen innehåller fokusområden och mål för den offentliga kontrollen. Den beskriver också hur kontrollen ska genomföras.

I planen framgår vilka mål miljöskyddsnämnden arbetar för att nå. Den visar också vilka operativa mål nämnden fokuserar på under 2020 och tydliggör vad som ska göras för att bidra till att de nationella målen uppfylls.

Planen visar vilka projekt som ska genomföras under året och hur nämnden arbetar för att upprätthålla hög och ändamålsenligt kompetens samt samordning med andra myndigheter. Tiden för planerad kontroll är beräknad genom riskklassning av varje livsmedelsanläggning. Riskklassningen utförs enligt Livsmedelsverkets vägledning och är baserad på klarlagda risker i livsmedelsverksamheten, verksamhetens storlek och erfarenhet från kontorets tidigare kontroller av livsmedelsanläggningen.

Ekonomisk bedömning

Budgeterat.

Förslag till beslut

Miljöskyddsnämnden godkänner kontrollplanen för livsmedelskontroll 2020-2022.

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till.

Maria Jacobsson
Förvaltningschef

Datum: 2020-01-09
Handläggare: Maria Jacobsson
Direktr:
Diariern: 2019.031 MN

Miljöskyddsämnden

Kontrollplan för 2020-2022

Kontrollområde: Kontroll av livsmedelsanläggningar

Kontrollmyndighet: Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun

Innehåll

Innehåll.....	2
1 Sammanfattning.....	3
2 Mål för den offentliga kontrollen.....	3
2.1 Övergripande mål.....	3
2.2 Gemensamma effektmål.....	4
2.3 Myndighetsmål för operativa förutsättningar.....	5
2.4 Operativa mål.....	5
2.5 Miljöskydds nämndens operativa mål.....	7
3 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet.....	7
3.1 Behörig central myndighet.....	7
3.2 Behörig myndighet för kontrollen.....	7
3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna.....	7
3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten.....	7
4 Samordning.....	7
4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter.....	7
4.2 Samordning inom behöriga myndigheter.....	8
4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen.....	8
5 Befogenheter och resurser för kontrollen.....	8
5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter.....	8
5.2 Kontrollpersonal och utrustning.....	8
5.3 Finansiering av kontrollen.....	9
5.4 Kompetenskrav och utbildning.....	9
6 Organisation och utförande av kontrollen.....	9
6.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt.....	9
6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll.....	10
6.2.1. Planering indelad i anläggningstyp.....	12
6.3 Rutiner för utförande av kontroll.....	16
6.4 Provtagning och analys.....	16
6.5 Rapportering av kontrollresultat.....	16
6.6 Öppenhet i kontrollen.....	17
7 Sanktioner/åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen.....	17
8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen.....	18
8.1 Uppföljning.....	18
8.2 Revisioner.....	18
8.3 Utvärdering.....	19
8.3.1 Indikatorer för effektiv kontroll.....	19
9 Beredskap.....	19
10 Flerårig nationell kontrollplan.....	20

1 Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns i EU:s kontrollförordning (EU) 2017/625.

Alla myndigheter som utövar livsmedelskontroll är skyldiga att årligen fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll. Planen ska avse en period om minst tre år och det ska bl.a. framgå hur målen i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan har beaktats. Detta regleras i 3 e § i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel.

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun är behörig myndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen.

Nämnden ansvarar för att kontrollen är effektiv, ändamålsenlig och likvärdig för de olika verksamheterna. Livsmedelskontrollens syfte är att konsumenterna får säkra livsmedel, att de inte blir vilseledda och att informationen om livsmedel är tillräcklig och enkel att förstå.

Under 2020-2022 ska samtliga av kommunens ca 430 livsmedelsanläggningar att kontrolleras. År 2020 planeras att genomföra ca 450 planerade kontroller. Därtill tillkommer uppföljande kontroller som inte är planerade och kontroller som är händelsestyrda (dvs. nyregistrerade anläggningar under året, klagomålsärenden och utredning av misstänkta matförgiftningar).

Kontroll utförs vanligen med kontrollmetoderna inspektion och revision samt i viss utsträckning med provtagning och analys. En stor del av arbetsuppgifterna inom kontrollen är att genomföra inspektioner, revisioner och provtagning, handlägga ärenden såsom registrering och riskklassning, utreda misstanke om matförgiftning, hantera klagomål, granska dricksvattenanalysrapporter, årligen rapportera uppgifter till Livsmedelsverket, samt fatta beslut i fråga om sanktioner, avgifter och åtalsanmälan.

Kontrollplanen bygger på den riskklassning som gjorts av livsmedelsanläggningarna. Av planen framgår bl.a. hur de ska kontrolleras (metod och frekvens) och vad som ska kontrolleras.

Planen fungerar också som arbetsfördelning/instruktion till inspektörerna. Kontrollen sker utifrån nämndens riktlinjer, upprättade rutiner samt utifrån vägledning från Livsmedelsverket.

Fokusområden för livsmedelskontrollen är under perioden säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

Med utgångspunkt från de gemensamma målen i den nationella kontrollplanen har miljöskyddsnämnden valt tre operativa mål att arbeta med under 2020 (mål 1- mikrobiologiska risker i dricksvatten, mål 5 - spårbarhet kött och mål 9 - uppgifter om ingredienser).

2 Mål för den offentliga kontrollen

2.1 Övergripande mål

De övergripande målen för den offentliga kontrollen i livsmedelskedjan framgår av förordningarna (EG) nr 178/2002 och (EU) 2017/625, samt rådets direktiv 2000/29/EG beträffande kontroll av växtskadegörare.

De övergripande målen för livsmedelskedjan har utarbetats av myndigheterna gemensamt och fastställts av generaldirektörerna för Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA). Målen gäller samtliga myndigheter i livsmedelskedjan.

Målen utgår från de övergripande målen med EU:s livsmedelslagstiftning; att skydda människors och djurs hälsa och växters sundhet och att värna konsumenternas intressen samt att se till att den inre marknaden fungerar effektivt.

Övergripande mål	Önskad effekt
Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.	Ingen blir sjuk eller lurad, konsumenterna har en god grund för val av produkt och har förtroende för myndigheternas verksamhet.
De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.	De livsmedelsproducerande djuren hanteras väl och är friska. De växter som används för livsmedels- och foderproduktion är sunda och fria från växtskadegörare.
Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.	Verksamhetsutövarna har tilltro till myndigheternas övervakning, kontroll, rådgivning och andra insatser och upplever dessa meningsfulla. Det ska vara lätt att göra rätt. Detta bidrar till att stärka förtroendet för deras produkter och att konsumenterna får säkra livsmedel och inte blir lurade.
De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.	Myndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan, inklusive beredskap, så att den gemensamma effektiviteten ökar. Kontrollverksamheten är regelbunden, riskbaserad, likvärdig och rättssäker samt ger avsedd effekt.

2.2 Gemensamma effektmål

Med utgångspunkt från de övergripande målen har fyra gemensamma effektmål fastställts. Effektmålen bidrar till att de nationella övergripande målen för livsmedelskedjan uppnås. De fyra fokusområdena är säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

Fokusområde	Effektmål
Säkert dricksvatten	För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska.
Mikrobiologiska risker	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, EHEC/VETC och norovirus.

Kemiska risker	Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCBer), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
Information i livsmedelskedjan	Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

2.3 Myndighetsmål för operativa förutsättningar

MÅLSÄTTNING: Offentlig livsmedelskontroll utförs för att verifiera efterlevnaden av bestämmelser som syftar till att förhindra, undanröja eller reducera hälsorisker. Kontrollen utförs också för att säkerställa god sed inom handeln och skydda konsumenternas intressen (märkning och annan konsumentinformation). Den offentliga kontrollen är effektiv (har effekt) och riskbaserad, den utförs regelbundet och innefattar alla relevanta krav i lagstiftningen i livsmedelskedjans alla delar.

Myndighetsmålen beskriver vissa operativa förutsättningar för en fungerande livsmedelskontroll. De operativa målen som följer ska läsas och tillämpas med myndighetsmålen som bakgrund.

MYNDIGHETSMÅL A: Alla kontrollmyndigheter har en plan för livsmedelskontrollen inom sitt område för att utföra kontroll i tillräcklig omfattning.

MYNDIGHETSMÅL B: Alla kontrollmyndigheter planerar och utför kontroll med fokus på de största hälsoriskerna och på det som på ett avgörande sätt kan vara vilseledande för konsumenterna.

MYNDIGHETSMÅL C: Alla kontrollmyndigheter har rätt kompetens för att upptäcka avvikelser och bedöma dess risker.

MYNDIGHETSMÅL D: Alla kontrollmyndigheter använder de kontrollmetoder som är bäst lämpade för att upptäcka avvikelser inom de områden man kontrollerar.

MYNDIGHETSMÅL E: Alla kontrollmyndigheter vidtar de åtgärder som är nödvändiga så att de avvikelser som upptäckts i kontrollen åtgärdas inom utsatt tid samt följer sedan upp (verifierar) att avvikelser åtgärdas.

2.4 Operativa mål

De operativa målen är satta för att bidra till att effektmålen som tagits fram inom fyra fokusområden ska nås.

De handlar om kontroll för att verifiera att reglerna med fokus på de största hälsoriskerna efterlevs. Målen handlar också om att förhindra sådant som på ett avgörande sätt kan vara vilseledande för konsumenterna. För att en sådan kontroll ska kunna utföras och ge effekt (skydda konsumenternas hälsa och intresse) krävs mer än det som anges i de operativa målen. Sådana operativa förutsättningar anges i myndighetsmål för livsmedelskontrollen. De operativa målen ska därmed läsas och tillämpas med myndighetsmålen som bakgrund.

De operativa målen gäller 2020-2022 och ger en inriktning och prioritering av riskbaserade kontrollinsatser inom ramen för den årliga kontrolltiden. Av de 21 nationella operativa målen bedöms 9 av målen beröra Alingsås.

Följande operativa målen är aktuella för livsmedelskontrollen i Alingsås under 2020-2022:

Mikrobiologiska risker i dricksvatten (operativt mål 1)

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts vid anläggningar för produktion av dricksvatten (mer än 100 m³/dygn) för att bedöma om säkerhetsbarriärerna vid anläggningarna är anpassade till mikrobiologiska faror (bakterier, virus och parasiter) i råvattnet.

Kemiska risker och cyanotoxiner i dricksvatten (operativt mål 2)

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts vid alla anläggningar för produktion av dricksvatten (mer än 100 m³/dygn) för att bedöma att kemiska faror i råvattnet har beaktats i faroanalysen (HACCP) samt att tillräckliga åtgärder vidtagits för att eliminera eller reducera dessa faror.

Skötsel och underhåll av reservoarer (operativt mål 3)

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts vid alla distributionsanläggningar (mer än 100 m³/dygn) för att verifiera att verksamhetsutövaren har rutiner för att sköta, underhålla och vid behov rengöra reservoarer för att motverka förorening och mikrobiologisk tillväxt.

Spårbarhet kött (operativt mål 5)

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att spårbarhet finns för färskt och fryst kött - såväl helt som bitat och malet kött - av nöt, gris samt får och lamm. I förekommande fall ska kontrollen också verifiera påståenden om svenskt ursprung.

Spårbarhet ägg (operativt mål 6)

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att spårbarhet finns för ägg. I förekommande fall ska kontroll i butik också verifiera påståenden om svenskt ursprung.

Information om allergener (operativt mål 8)

Senast den 31 december 2022 ska offentlig kontroll ha utförts för att verifiera att företagarna kan ge korrekt information om allergena ingredienser i maträtter som serveras eller på annat sätt saluhålls.

Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9)

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att uppgifter som anges i ingrediensförteckningar stämmer med tillsatta ingredienser (verkligt innehåll).

Tillsatser - användning, spårbarhet, halt, korrekt märkning (operativt mål 12)

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att endast godkända livsmedelstillsatser inom grupperna färgämnen och sötningsmedel används, och inom tillåtna halter i godis, isglass, läsk och liknande drycker som främst riktar sig till barn.

Kosttillskott – fiskoljebaserade tillskott och d-vitamintillskott (operativt mål 19)

Senast den 31 december 2022 ska offentlig kontroll ha utförts vid alla anläggningar som tillverkar eller genom import/införsel sätter fiskoljebaserade kosttillskott och/eller tillskott med D-vitamin på marknaden. Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av dioxin och PCB inte överskrider gällande gränsvärden i fiskoljebaserade produkter.

2.5 Miljöskyddsnämndens operativa mål

Med utgångspunkt från de gemensamma målen i den nationella kontrollplanen bör varje myndighet formulera egna mål för sin kontrollverksamhet. Målen bör vara mätbara och kunna följas upp.

Under verksamhetsåret 2020 har nämnden valt att arbeta med de operativa mål 1, 5 och 9 (se avsnitt 2.4).

3 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1 Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är den centrala behöriga myndigheten för livsmedelskontroll i Sverige, enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813).

Livsmedelsverkets uppgift är att leda och samordna landets livsmedelskontroll. Ledning och samordning sker på flera olika sätt, bl.a. genom att utarbeta vägledningar, ge råd och stöd samt sprida information via webbplatserna Kontrollwiki och Livsteck.net (hemsida för kontrollpersonal).

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

I 11 § Livsmedelslagen (2006:804) anges att livsmedelskontrollen i Sverige utförs dels av Livsmedelsverket dels av de lokala kommunala kontrollmyndigheterna. Länsstyrelserna har ansvar för livsmedelskontrollen i primärproduktionen. Kontroll av ekologiska produkter utförs av privata kontrollorgan och av den kommunala livsmedelskontrollen i de fall en aktör är undantagen att vara ansluten till ett kontrollorgan.

Kommunernas ansvar för livsmedelskontrollen framgår av 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen och denna kontroll ska enligt 11 § 2 st. livsmedelslagen utföras av den nämnd som fullgör kommunens uppgift inom miljö- och hälsoskyddsområdet. I Alingsås kommun ansvarar Miljöskyddsnämnden för livsmedelskontrollen.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Ansvar för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar i Sverige fördelas enligt 23 § i Livsmedelsförordningen (2006:813).

Sveriges organisation av kontrollen och samarbete mellan de olika myndigheterna i livsmedelskedjan beskrivs i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan 2018-2021.

3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

Miljöskyddskontoret ansvarar för kontroll av alla typer av livsmedelsanläggningar inom Miljöskyddsnämndens ansvarsområde. Hur beslut och uppgifter delegeras beskrivs i delegationsordning antagen av Miljöskyddsnämnden 2019-11-01 § 65 samt i dokumentet Arbetsordning för miljöskyddskontoret.

4 Samordning

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Nämnden ska genom samverkan med andra myndigheter och organisationer stärka den egna kontrollverksamheten, livsmedelskontrollen i Sverige som helhet och bidra till att likrikta kontrollen i landet.

Livsmedelsinspektörerna i Alingsås deltar i följande sammanhang varje år för samordning med länsstyrelsen i Västra Götalands län, kommunerna i Göteborgsregionen (GR) och med Livsmedelsverket:

- länsmöten
- GR-möte livsmedel (för att diskutera gemensamma frågor inom livsmedelsområdet)
- GR-möte dricksvattenkontroll
- nordiska tillsynskonferensen
- nationella kontrollkonferensen

I de fall iakttagelser vid utförd kontroll eller inkomna ärenden berör andra myndigheter såsom Smittskyddsenheten, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen eller annan kommuns nämnd kontaktas aktuell myndighet för samordning.

4.2 Samordning inom behöriga myndigheter

Samordning inom Miljöskyddsnämnden sker genom att:

- Avdelningschefen och livsmedelsinspektörerna träffas en gång i månaden för samordnings- och samsynsmöte.
- Rutiner tas fram av inspektörer och fastställs av avdelningschefen på delegation av nämnden.
- Inspektörerna utför gemensamma kontrollbesök två och två. Detta sker vid första besök av helt nya livsmedelsanläggningar samt vid minst tjugofem planerade kontrollbesök under året.
- Kontrollrapporter och beslut granskas av kollega innan de expedieras.

4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun delegerar inte någon uppgift inom ansvarsområdet livsmedelskontroll till någon annan.

5 Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Miljöskyddsnämndens befogenheter inom livsmedelsområdet regleras huvudsakligen i Livsmedelslagen (2006:804) och i Livsmedelsförordningen (2006:813). Enligt 20 § i Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen. För åtgärder vid bristande efterlevnad, sanktioner, se avsnitt 7.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Resurser för att genomföra kontrollen

Enligt den behovsutredning som gjorts för år 2020 är personalbehovet för att utföra relevanta arbetsuppgifter 4,1 livsmedelsinspektörer.

Arbetsuppgifterna fördelas på 5 inspektörer (några med arbetsuppgifter på andra enheter). Därtill kommer administrativt stöd och en avdelningschef.

Undvikande av intressekonflikter, jäv

För att säkerställa att intressekonflikter i livsmedelskontrollen undviks, tillfrågas sökande till tjänster och vikariat i samband med anställningsintervjun om bisysslor som kan medföra intressekonflikter. Vid medarbetarsamtalen uppdateras dessa uppgifter.

Miljöskyddsnämndens opartiskhet säkerställs genom kommunallagen och den utbildning nyttillträdda politiker får i jävsfrågan.

Utrustning för att genomföra kontrollen

Miljöskyddskontoret har tillgång till förvaringsutrymme för kläder, utrustning och kyl- och frys. Skyddskläder, termometrar, ATP-mätare (för rengöringskontroll), lappar, digital kamera och provtagnings kit finns att tillgå för utförande av kontroll. Utrymme för förvaring av större mängd omhändertagna livsmedel som kräver kyl- eller frysförvaring finns inte.

5.3 Finansiering av kontrollen

Miljöskyddsnämndens offentliga kontroll av livsmedelsanläggningar finansieras med avgifter, enligt förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedelsanläggningar.

Årlig kontrollavgift tas ut från kontrollobjekten för att finansiera kontrollen. Avgiftens storlek baseras på riskklassning av anläggningarna enligt Livsmedelsverkets riskklassningsmodul.

Avgift för uppföljande kontroll som inte var planerad tas ut för att finansiera kontrollen enligt artikel 79.2 c i kontrollförordningen (EU) 2017/625. Timtaxa för livsmedelskontrollen framgår av § 6 Taxa för avgifter enligt livsmedelslagstiftningen, antagen av kommunfullmäktige den 11 december 2019, § 234. Beräkning av timavgifterna följer den mall som Sveriges kommuner och landsting rekommenderar.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

Kravet på personalens kompetens finns i kontrollförordning (EU) 2017/625.

Enligt Livsmedelsverkets föreskrifter om offentlig kontroll LIVSFS 2005:21 § 3 g ska en kompetensförsörjningsplan upprättas. Av planen ska det framgå vilken kompetens som myndigheten behöver för att fullgöra sina kontrolluppgifter, den kompetens som finns hos myndighetens personal samt andra personer som bedriver kontrollverksamhet för myndigheten, behovet av kompetensutveckling hos personalen och hur myndigheten avser att uppfylla kraven på kompetensförsörjning.

Planen för kompetensförsörjning år 2020 är vid tidpunkten för denna kontrollplans fastställande inte klar.

Kompetensutveckling sker löpande genom deltagande i kurser anordnade av Livsmedelsverket och andra aktörer. Det ökade utbudet av utbildning via webben underlättar kompetensutvecklingen. En stor del av kompetensförsörjningen sker genom att följa och inhämta ändringar och nyheter i livsmedelslagstiftningen via webbplatsen Livstecknet.

För att upprätthålla en hög kompetens inom gruppens ansvarsområden och kunna ge service av god kvalitet är livsmedelskontrollens olika ansvarsområden i viss mån fördelade på livsmedelsinspektörerna. Målet är att det alltid ska finnas två inspektörer med specialistkunskap inom samma område/bransch.

6 Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt

Miljöskyddsnämnden registrerar alla livsmedelsföretagare som bedriver verksamhet inom Alingsås kommun. Anläggningarna listas i miljöskyddskontorets ärendehanteringssystem Ecos2. Vid bedömning om ett företag är ett livsmedelsföretag eller ej används lagstiftningens definitioner och Livsmedelsverkets vägledning om godkännande och registrering.

I förordning (EU) 2017/625 finns krav på att kontrollmyndigheten ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som är föremål för kontroll. Miljöskyddskontoret i Alingsås kommun uppdaterar sitt register kontinuerligt efter utförd kontroll, efter att ha mottagit anmälningar för registrering eller erhållit information från företagare på annat sätt. Därutöver görs en översyn av registret en gång om året i samband med debitering av årliga kontrollavgifter.

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun ansvarar för den operativa kontrollen vid 430 livsmedelsanläggningar. Det är bland annat ölbryggeri, konfektyrtillverkare, glasstillverkare, bagerier, dricksvattenanläggningar, tillagningskök, butiker, restauranger och kaféer. Dessa fördelar sig på följande sätt enligt anläggningstypningen 2019-12-05.

Anläggningstyp	Antal objekt
Tillverkningsanläggning	20
Huvudkontor	3
Grossist, importör och matmäklare	8
Storhushåll tex skola, restaurang, cafe	166
Butik och detaljhandel	77
Vård och omsorg tex förskola, äldreboende	120
Kosttillskott och hälsokost tex apotek, hälsobutik	10
Lager, transport och övrigt	4
Dricksvattenanläggning	22
Summa	430

6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Riskklassning av anläggningar sker genom att Livsmedelsverkets modell för riskklassning tillämpas. Genom denna tilldelas olika typer av anläggningar olika mycket kontrolltid beroende på risk- och erfarenhet. Behovet av kontroll av information vägs också in. Särskilda justeringar kan göras för anläggningar där modellen inte ger en rättvisande bild av behovet av kontroll. Översyn av riskklassningen görs kontinuerligt under hela verksamhetsåret men beslut om nya avgifter sker i samband med den årliga fakturan.

Riskklassningsmodellen genererar en årlig kontrolltid för varje anläggning. En viktig uppgift i planeringen av den operativa kontrollen är att avgöra hur den årliga kontrolltid som tilldelas respektive anläggning ska disponeras. Det kan t.ex. vara att välja lämpliga kontrollmetoder, relevanta kontrollområden och effektiv besöksfrekvens, allt för att kontrollen på anläggningen ska vara effektiv (ha effekt), ändamålsenlig och riskbaserad.

Livsmedelsanläggningarna i Alingsås är fördelade enligt nedan vad gäller risk- och erfarenhetsklass och årlig kontrolltid (2019-12-05).

Riskklass	Årlig kontrolltid /anl (tim)	Antal anläggningar	Kontrolltid/år (timmar)*
3 A	7-7,5	3	22,5
3 B	11-20	6	84
4 A	5	3	15
4 B	10-16	12	123
5 A	3-4	20	75,5
5 B	6-12	38	258
6 A	2-3	7	19,5
6 B	4-5	47	232
6 C	6-9	3	19

7 A	1-1,5	19	28,5
7 B	2-4	127	307
7 C	3	1	3
8 A	0,5	2	2
8 B	0,5-4	141	176
8C	0,5-7	1	3,5
Totalt inför år 2020:		430	1368,5*

* inkl. kontrolltidstillägg för utformning av presentation och märkning/förpackning

Av kontrollförelagningen framgår att offentlig kontroll ska genomföras regelbundet och så ofta som är lämpligt för att uppnå målen i denna förelagning med hänsyn till risker, tidigare resultat, system för egenkontroll och information som kan tyda på bristande efterlevnad.

Olika anläggningar kan behöva hanteras olika för att uppnå en effektiv, ändamålsenlig och riskbaserad kontroll. Det medför att kontrolltidens disponering med avseende på kontrollmetoder och kontrollfrekvens är mer anpassad för varje anläggning. Den årliga kontrolltiden för 2020 är anpassad efter den erfarenhet kontoret har från 2018 och 2019 års kontroller.

Kontroll kan utföras med olika metoder. De kontrollmetoder som används är inspektion, revision, samt provtagning och analys.

Nedan visas hur kontrolltiden för år 2020 bör disponeras avseende kontrollmetoder och kontrollfrekvens.

Kontrolltimmar (Riskklass)	Antal Anläggningar	Kontrollmetod Revision	Kontrollmetod Inspektion*	Kontrollmetod Provtagning
11-20 h (3B)	6	1 gång med fokus på information och HACCP	3-4 ggr	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel
5-16 h (3A,4A,B)	18	0-1 gång med fokus på information och HACCP	1-4 ggr	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel
3-12 h (5A,B)	58	0-1 gång	1-3 ggr	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel
2-9 h (6A,B,C)	57	0-1 gång	1-2 ggr	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel

1-1,5 h (7A)	19	0-1 gång	0,25-0,5 ggr	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel
2-4 h (7B)	127	0-1 gång	0,5-1 ggr	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel
3 h (7C)	1	0-1 gång	1 g	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel
0,5 h (8A)	2		0,25 ggr	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel
0,5-7 h (8B,C)	142	Vid anläggning med tidstillägg för information	0,25-2 ggr	1 gång per anläggning med avseende på rengöring av utrustning som kommer i kontakt med livsmedel

*Som regel oanmäld/utan förvarning

Av objekten är 278 stycken tilldelade en kontrolltid på 0,5–2 timmar. Kontrollen av dessa objekt fördelas över 2-4 år. De får därmed inte kontroll varje år, vilket är i överensstämmelse med livsmedelslagstiftningen. Dessa objekt återfinns inom riskklasserna 6A, 7 och 8.

De för närvarande 131 objekten med tre timmar eller mer kontrolltid kommer att få kontroll vid ett eller flera tillfällen under året. År 2020 kommer miljöskyddskontoret att genomföra 450 planerade kontroller fördelade på 285 livsmedelsanläggningar.

Livsmedelsanläggningar som ska ha planerad kontroll under 2020 listas i ett excelblad vilket underlättar överblick över och uppföljning av hur den offentliga kontrollen sker över året. Listan uppdateras kontinuerligt allteftersom kontroller utförts, verksamheter tillkommer eller upphör.

6.2.1. Planering indelad i anläggningstyp

Enligt Livsmedelsverkets vägledning för offentlig kontroll av livsmedelsanläggningar ska alla relevanta krav kontrolleras inom en femårsperiod.

Nämnden har för varje bransch pekat ut vilka relevanta krav som ska kontrolleras, hur ofta och när. Kontrollområdena är fördelade över en treårsperiod per anläggningstyp. Alla prioriterade kontrollområden kontrolleras årligen eller vid varje kontrolltillfälle, t.ex. livsmedelshygien och livsmedelsinformation. Kontrollområden med avvikelser vid tidigare kontroller följs alltid upp.

Nedan redovisas den treåriga översiktliga planeringen indelad i anläggningstyp. Tabellen är en schematisk bild av nämndens bedömda fokusområden för de olika verksamheterna. Detta innebär inte att kontrollen begränsas till detta, utan inspektören gör alltid en individuell bedömning av verksamhetens kontrollbehov. Planeringen säkerställer att relevanta krav i enlighet med nationella kontrollplanen och lagstiftningen i övrigt kontrolleras inom treårsperioden 2020-2022.

Tillverkningsanläggningar	
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • allmän livsmedelsinformation – obligatorisk livsmedelsinformation, • allergimärkning och redlighet, osv. • grundförutsättningar – hygien, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier • spårbarhet
2020	<ul style="list-style-type: none"> • grundförutsättningar – material i kontakt med livsmedel (FCM), personlig hygien • HACCP-baserade förfaranden
2021	<ul style="list-style-type: none"> • allmän livsmedelsinformation – hållbarhetsmärkning, näringsdeklaration • särskild märkning och information
2022	<ul style="list-style-type: none"> • särskild märkning och information – säljande påståenden inklusive ekologiska påståenden, närings- och hälsopåståenden • särskilda ingredienser och processhjälpmedel – livsmedelstillsatser • grundförutsättningar – utformning av lokaler • varustandarder, när det är aktuellt

Huvudkontor	
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • allmän livsmedelsinformation – obligatorisk livsmedelsinformation, allergimärkning och redlighet, osv. • spårbarhet
2020	<ul style="list-style-type: none"> • grundförutsättningar – material i kontakt med livsmedel (FCM)
2021	<ul style="list-style-type: none"> • särskild märkning och information – säljande påståenden inklusive ekologiska påståenden • särskilda ingredienser och processhjälpmedel – livsmedelstillsatser
2022	<ul style="list-style-type: none"> • varustandarder, när det är aktuellt • HACCP-baserade förfaranden • särskild märkning och information – närings- och hälsopåståenden

Grossister, importörer och matmäklare	
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	<ul style="list-style-type: none"> • grundförutsättningar, hygien, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier, osv • handel inom EU, import och export • spårbarhet • allmän livsmedelsinformation – obligatorisk livsmedelsinformation, näringsdeklaration, allergimärkning och redlighet, osv.
2020	<ul style="list-style-type: none"> • särskild märkning och information – närings- och hälsopåståenden, när det är aktuellt
2021	<ul style="list-style-type: none"> • särskilda ingredienser och processhjälpmedel – livsmedelstillsatser när det är aktuellt
2022	<ul style="list-style-type: none"> • varustandarder, när det är aktuellt

Storhushåll	
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • grundförutsättningar – livsmedelshygien inklusive rutiner för rengöring, säker nedkylning, personlig hygien, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier, osv. • allmän livsmedelsinformation – obligatorisk livsmedelsinformation och redlighet • spårbarhet
2020	<ul style="list-style-type: none"> • HACCP-baserade förfaranden
2021	<ul style="list-style-type: none"> • HACCP-baserade förfaranden
2022	<ul style="list-style-type: none"> • utformning och underhåll av lokaler och utrustning, material i kontakt med livsmedel

Butiker och detaljhandel	
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • grundförutsättningar – livsmedelshygien inklusive rutiner för rengöring, säker nedkylning, personlig hygien, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier, osv. • allmän livsmedelsinformation – obligatorisk livsmedelsinformation, allergimärkning och redlighet • spårbarhet • För butiker utan beredning av livsmedel: • livsmedel som säljs färdigförpackade är märkta med obligatoriska uppgifter på svenska • För butiker med egen beredning av livsmedel: • ingredienser stämmer med receptur, fr.a. allergener. • framhävdande av allergener i ingrediensförteckning • rutiner för kritiska styrpunkter, såsom tillagning, nedkylning

	<ul style="list-style-type: none"> • system för spårbarhet och ursprungsmärkning för nötkött, får, get, svin och fjäderfä.
2020	<ul style="list-style-type: none"> • material i kontakt med livsmedel (FCM) • HACCP-baserade förfaranden
2021	<ul style="list-style-type: none"> • utformning och underhåll av lokaler och utrustning • HACCP-baserade förfaranden, inklusive mikrobiologiska kriterier när det är aktuellt
2022	<ul style="list-style-type: none"> • särskild märkning och information – fri-från-märkning, närings- och hälsopåståenden • särskild märkning och information – säljande påståenden inklusive ekologiska påståenden • skyddande beteckningar

Skola och omsorg	
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • grundförutsättningar – livsmedelshygien inklusive rutiner för rengöring, säker nedkylning, säker specialkost, personlig hygien, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier, osv. • spårbarhet
2020	<ul style="list-style-type: none"> • material i kontakt med livsmedel (FCM)
2021	<ul style="list-style-type: none"> • utformning och underhåll av lokaler och utrustning
2022	<ul style="list-style-type: none"> • allmän livsmedelsinformation – redlighet • HACCP-baserade förfarande

Kosttillskott och hälsokost	
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • allmän livsmedelsinformation – obligatorisk livsmedelsinformation • särskild märkning och information – närings- och hälsopåstående, märkning av kosttillskott • spårbarhet • upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier när det är aktuellt

Dricksvattenanläggning	
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av dricksvattenanläggningar • ev. fastställande av undersökningsprogram (vart 5e, senast år 2024) • kontroll av kvalitetskrav och regelbundna undersökningar (granskning av analysresultat) • allmänna hygienregler • HACCP-baserade förfaranden. • avstämning mot reglerna i Livsmedelsverkets föreskrifter

Projekt – Deltagande i nationella projektet rörande spårbarhet kött (operativt mål 5) kommer att ske under 2020.

Provtagning – Planerad provtagning och analyser av livsmedel kommer att utföras i större utsträckning än de senaste åren. Under 2020 planeras att genomföra provtagningsprojekt "glutenfria rätter i skola och förskola" och "Bacillus cereus i potatismos från korvkiosk/gatukök".

Provtagning sker även vid utredning av misstänkta matförgiftningar.

Provtagning med ATP-mätare genomförs en gång per anläggning för att kontrollera rutinen för rengöring av redskap/ytor som kommer i kontakt med livsmedel.

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Enligt artikel 12.1 i kontrollförordningen (EU) 2017/625 ska det finnas dokumenterade förfaranden med information och instruktioner till den personal som genomför offentliga kontroller.

Nämnden har fastställda rutiner för registrering, kontrollmetoden inspektion, kontrollmetoden revision, bevakning av livstecknet, RASFF, provtagning i offentlig kontroll, utrustning, klagomål- misstänkt matförgiftning, uttag av avgift för kontroll som inte var planerad och uppföljning av avvikelser. Rutinerna utgår från Livsmedelsverkets vägledningar, kontrollhandböcker och Kontrollwiki. Rutinerna behöver ständigt hållas uppdaterade så att de är aktuella.

Rutin för kontroll av dricksvattenanläggningar behöver revideras under 2020.

För den planerade kontrollen tar inspektörerna fram checklistor innehållande de lagstiftningsområden som ska kontrolleras vid respektive besök. Detta görs utifrån valda fokusområden per anläggningstyp (se tabell ovan) och utifrån tidigare erfarenhet. Dessa checklistor används vid utförande av kontroll (revision och inspektion) för att säkerställa att kontrollen är effektiv och ändamålsenlig.

6.4 Provtagning och analys

Miljöskyddsnämnden anlitar i nuläget SYNLAB för analys av prover av dricksvatten och livsmedel uttagna i offentlig kontroll.

Kontrollmetoden provtagning används främst i tre syften:

- Utredning av matförgiftningar
- Riktad kontroll
- Verifiering av företagets rutiner i egenkontrollen och företagets egen provtagning.

Utöver provtagning vid utredningar utförs planerad provtagning av livsmedelsprover i projektform.

För att verifiera företagarnas rengöringsrutiner används ATP-mätare för att göra rengöringstest.

6.5 Rapportering av kontrollresultat

I samband med kontrollbesöket sammanfattas kontrollresultatet muntligt och eventuella avvikelser diskuteras med verksamheten. Resultatet från all kontroll dokumenteras (i rapport och/eller beslut) och livsmedelsföretagaren får alltid ta del av kontrollresultatet genom kontrollrapport.

Alla kontrollresultat dokumenteras och bevaras i myndighetens administrativa system Ecos2. Sammanställning av resultaten kan göras genom rapportfunktion i systemet.

En gång om året rapporteras kontrollresultatet till Livsmedelsverket. Vilka uppgifter som ska rapporteras in och hur dessa ska göras framgår av Livsmedelsverkets « Anvisningar till rapportering av livsmedelskontrollen ». Inrapporteringen av uppfyllelsen av operativa mål sker också via den ordinarie myndighetsrapporteringen.

Rapportering sker också till nämnden, se beskrivning i 6.6 nedan.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om de handlingar som kommer in till myndigheten (t.ex. brev och ansökningar) och de handlingar som upprättas vid myndigheten (t.ex. beslut och kontrollrapporter). I diariet registreras både offentliga och sekretessbelagda handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling

Miljöskyddsnämnden upprättar efter varje kontrolltillfälle en kontrollrapport och vid behov ett beslut utifrån kravet i artikel 13 i förordning (EU) 2017/625. Kontrollrapporten/beslutet är i de allra flesta fall en allmän och offentlig handling.

Till varje nämndsammanträde upprättas en lista över de delegationsbeslut som kontoret fattat. Listan redovisas genom att nämndens protokoll publiceras på kommunens hemsida. En sammanställning av kontrollen görs tertialvis och rapporteras till nämnden. I och med att sammanställningen redovisas för nämnden blir den offentlig.

Register över kontrollobjekten finns i Ecos2.

Under hösten 2014 införde miljöskyddsnämnden Smiley-premiering av de livsmedelsanläggningar som riktar sig till slutkonsument. De verksamheter som lever upp till erfarenhetsklass A erbjuds en Smiley. På kommunens hemsida finns en lista med dessa Smileypremierade verksamheter. Konsumenten har därigenom lättare att hitta matställen med utmärkta rutiner och hygien. Övriga kontrollresultat publiceras i nuläget inte på kommunens hemsida.

7 Sanktioner/åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Miljöskyddsnämndens juridiska befogenheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad finns bland annat i artikel 138 i förordning (EU) 2017/625.

Denna anger att om den behöriga myndigheten konstaterar bristande efterlevnad, ska den vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälper situationen. När den behöriga myndigheten beslutar vilka åtgärder som ska vidtas ska den ta hänsyn till den bristande efterlevnadens art och om företagaren tidigare visat prov på bristande efterlevnad.

Ytterligare åtgärder som nämnden kan vidta anges i 22-24 §§ i livsmedelslagen (2006:804). Exempel på åtgärder som nämnden har möjlighet att vidta är föreläggande, förbud, begränsa eller förbjuda utsläppande på marknaden av livsmedel samt beordra att livsmedel återkallas,

dras tillbaka från marknaden och/ eller destrueras. Möjlighet finns att kombinera beslut med vite.

Miljöskyddsnämnden ska också pröva frågor om sanktionsavgifter, bland annat i samband med bristande registrering av livsmedelsanläggningar.

Inom myndigheten regleras juridiska befogenheter med delegationsordning. För att kontroll ska kunna utföras effektivt har myndigheten långtgående delegation. Delegationen är tjänsteanknuten och anpassad till den individuella kompetensen.

Miljöskyddskontoret följer Livsmedelsverkets vägledning om åtgärder vid bristande efterlevnad av livsmedelslagstiftningen när avvikelser konstateras.

Miljöskyddskontoret arbetar i första hand långsiktigt tillsammans med verksamhetsutövarna för att öka kunskapen och löpande förbättra processer och tillvägagångssätt i verksamheten. Avvikelser som konstateras i den löpande kontrollen följs alltid upp. Mindre allvarliga avvikelser följs upp vid nästa ordinarie kontroll. Om avvikelserna är mer omfattande utförs en uppföljande kontroll för vilken avgift utöver den årliga tas ut med stöd av artikel 79.2 c i kontrollförordningen (EU) 2017/625.

Beslut om föreläggande eller förbud fattas endast vid allvarigare avvikelser eller upprepade brister.

Befogenheten att omhänderta eller destruera livsmedel används mycket sällan.

I myndighetens administrativa system finns mallar för beslut. Mallarna ska anpassas till beslut om förbud och föreläggande med stöd av livsmedelslagstiftningen.

Kontrollpersonalen har genomgått kortare utbildning i kommunallagen och förvaltningsrätt för att kunna fatta rättssäkra beslut.

Alingsås kommun har en kommunjurist som kan rådfrågas i frågor rörande förvaltningslagen, kommunallagen, sekretesslagen och liknande. Vid behov av en jurist med specialkunskap inom livsmedelsområdet köps tjänsten in per timme.

8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

Avdelningschefen och livsmedelsinspektörerna gör vid sitt månadsmöte en avstämning mot kontrollplanen. Uppföljningen och de åtgärder som eventuellt vidtas syftar till att säkerställa att kontrollen har effekt. Vid behov görs prioriteringar och omfördelningar. Aktuella händelser i omvärlden kan innebära förändringar av kontrollplanen, till exempel att andra operativa mål väljs eller läggs till.

Miljöskyddsnämnden informeras om resultatet av avstämningen varje tertiäl.

De specifika mål som satts upp till 31 december 2020 kommer att följas upp och redovisas miljöskyddsnämnden efter årsskiftet 2021.

8.2 Revisioner

Extern revision av livsmedelskontrollen utförs av Länsstyrelsen alternativt Livsmedelsverket ca vart femte år. Senaste revisionen av Livsmedelsverket utfördes i maj 2016.

Interna revisioner av Miljöskyddsnämnden utförs av kommunens revisorer ca 1 gång/år.

8.3 Utvärdering

Enligt artikel 12.2 i kontrollförordningen (EU) 2017/625 ska en kontrollmyndighet som utför livsmedelskontroll kunna verifiera att den offentliga kontrollen som utförs är effektiv. Den effekt som livsmedelskontrollen ska sträva efter är bland annat att upptäcka förekommande avvikelser som kan orsaka hälsofara eller bristande redlighet, och förmå företagen åtgärda sina brister inom rimlig tid.

Miljöskyddsnämnden har anpassat tre av de nationella operativa målen till sin verksamhet att genomföra under 2020.

Alingsås kommun deltar i näringslivets servicemätningar om kommunens företagskontakter, bland annat Insikt som genomförs regelbundet. Företag som haft kontakt med kommunen ett visst år får svara på frågor om bemötande, effektivitet, kompetens, information, tillgänglighet och rättsäkerhet gällande kommunens myndighetsutövning mot företag. Alla resultat delges respektive förvaltningschef och nämnd.

8.3.1 Indikatorer för effektiv kontroll

För att utvärdera kontrollen och uppföljning av avvikelser behövs indikatorer. 2018 införde nämnden två indikatorer som ett första steg för en mer ändamålsenlig uppföljning av kontrollverksamheten. Genom att jämföra andel verksamheter med avvikelser i kontrollen mellan olika år, kan miljöskyddsnämnden utvärdera hur företagen utvecklas när det gäller att följa lagstiftningen. Syftet är att säkerställa att krav som är särskilt viktiga för livsmedelssäkerhet och livsmedelsinformation kontrolleras och följs upp.

Indikatorerna kontrolleras vid varje livsmedelskontroll där den är aktuell. Resultatet sammanställs och kan efter en tid visa på trender i kunskap och rutiner hos livsmedelsföretagen. Nämnden avser använda sig av resultatet från uppföljningen i sin framtida planering av livsmedelskontrollen.

Den första indikatorn som nämnden har valt är att säkerställa information, dvs. kontroll av korrekt märkning, då det är viktigt för konsumenterna. Granskningen medför att både hälsorisker och fusk kan upptäckas vilket är viktigt för livsmedelssäkerheten.

Den andra indikatorn nämnden valt är säker nedkylning. Den är vald eftersom nedkylning är särskilt viktigt för livsmedelssäkerheten.

	Säkerställa information	Säker nedkylning
Tillverkningsanläggningar	X	
Huvudkontor	X	
Grossist, importör, matmäklare	X	
Storhushåll		X
Butik och detaljhandel	X	X
Skola och omsorg		X
Kosttillskott och hälsokost	X	

9 Beredskap

Myndigheten har möjlighet att skicka livsmedels- och vattenprover till laboratorium för mottagning alla dagar på året.

Alingsås kommun har en jourverksamhet via Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund, vilket alltid kan nås. Detta är en ingång även för Miljöskyddsnämndens ansvarsområde och vid behov kan miljöskyddskontorets tjänstemän nås även utanför arbetstid.

Miljöskyddsämnden har en beredskapsplan för kriser som rör livsmedel och dricksvatten.

10 Flerårig nationell kontrollplan

I Sveriges nationella plan för kontrollen i livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets webbplats www.livsmedelsverket.se

**Tillsyns- och
verksamhetsplan 2020 (E
2020-61)**

3

2019.030 MN

Datum: 2020-01-09
Handläggare: Maria Jacobsson
Direktr:
Diariernr: 2019.030 MN

Miljöskyddsnämnden

Tillsyns- och verksamhetsplan 2020

Ärendebeskrivning

Med utgångspunkt i kommunens flerårsstrategi för 2020-2022, kommunens tillväxtprogram samt behovsutredningen som miljöskyddsnämnden beslutade om under hösten 2019 har miljöskyddskontoret tagit fram en tillsyns- och verksamhetsplan för 2020.

Beredning

Miljöskyddskontoret har arbetat fram ett förslag till tillsyns- och verksamhetsplan utifrån kommunens styrande dokument samt de av nämnden antagna behovsutredningen och väsentlighets- och riskanalysen.

Ekonomisk bedömning

Budgeterat.

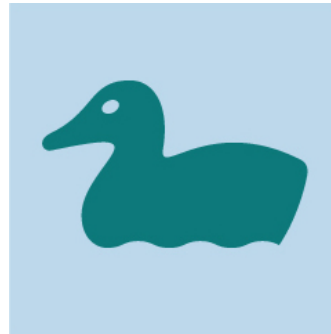
Förslag till beslut

Miljöskyddsnämnden fastställer Tillsyns- och verksamhetsplanen för 2020.

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till.

Maria Jacobsson
Förvaltningschef

Tillsyns- och verksamhetsplan

2020

UTKAST 20-01-02

Datum för rapporten och antagen av MN § x datum

Diarienummer: XXX

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehåll

Inledning.....	2
Styrande dokument.....	3
Nationella och lokala miljömål samt Agenda 2030.....	3
Lagstiftning.....	3
Kommunens budget.....	4
Åtaganden.....	4
Miljö- och kvalitetspolicy.....	4
Miljö.....	4
Kvalitet.....	4
Prioriteringar.....	5
Årets verksamhet.....	6
Nämndens arbete.....	6
Resurser och förutsättningar 2020.....	6
Personal.....	6
Kompetenskrav och utbildning.....	7
Avtal och samverkan.....	8
Utrustning.....	8
Läsanvisning.....	8
Miljöstrategiska avdelningen.....	9
Kommunekolog.....	9
Avdelningen för miljö och vatten.....	10
Tillsyn enligt Miljöbalken.....	12
Miljöfarliga verksamheter (MB 9 kap).....	12
Verksamheter som orsakar miljöskador (Förorenade områden, MB kap 10).....	13
Kemiska produkter (MB kap 14).....	13
Avfall och producentansvar (MB kap 15).....	14
Avlopp.....	14
Lantbruk.....	15
Avdelningen för Livsmedel och Hälsa.....	16
Hälsa.....	16
Livsmedel.....	17
Alkoholhandläggare.....	19
Resursbehov för miljöskyddskontoret.....	21
Planerad tid.....	21
Ekonomi.....	23
Uppföljning.....	23

Inledning

Miljöskyddsnämnden ska enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) årligen ta fram en plan för hur tillsynsarbetet utifrån miljöbalken ska bedrivas. Enligt EU:s nya kontrollförordning (EU) 2017/625 finns krav på att varje medlemsstat ska utforma en flerårig nationell kontrollplan för livsmedel. Kontrollplanen finns som ett separat dokument men resurser och arbetsuppgifter finns också beskrivna i denna tillsyns- och verksamhetsplan.

Tillsynsplanen ska grundas på en behovsutredning som omfattar nämndens ansvarsområden samt ett register över verksamheterna i kommunen.

Planeringen strävar efter att uppfylla nationella, regionala, lokala miljömål och andra nationella mål inom t.ex. livsmedelskontrollen.

En stor del av verksamhetstiden styrs av inkommande ärenden t.ex. ansökningar, anmälningar men även andra förfrågningar samt råd och information.

Miljöskyddskontoret bytte under 2019 ärendehanteringssystem. Under 2020 kommer ärendehanteringssystemet att kompletteras med nya funktioner för tillsyn samt e-tjänster. Utvecklingsarbetet med systemet kommer att behöva fortsätta och ännu starkare kopplas ihop med behoven i verksamhetens tillsynsarbete. Resurser för fortsatt utvecklingsarbete har avsatts i denna tillsyns- och verksamhetsplan.

Den behovsutredning som nämnden antog den 24 september 2019 (MN § 58) visar att behovet av resurser för uppgifterna överstiger de resurser som finns till förfogande i dag vilket innebär att prioriteringar men även resursförstärkningar inom vissa områden krävs. Under 2019 har nämndens arbete med att förbättra kostnadstäckningen för utförd tillsyn fortsatt.

Det beräknade behovet av personella resurser under 2020 är ca 23,5 handläggartjänster och ca 4,5 administrativa tjänster. Under 2019 har budgeten tillåtit ca 19 handläggartjänster på miljöskyddskontoret.

Prioritering av verksamheter ur behovsutredningen har därför krävts när tillsyns- och verksamhetsplanen för 2020 tagits fram. Prioriteringarna har styrts av miljöskyddsnämndens vägledande prioriteringsordning som bl.a. omfattar lagkrav, miljönytta och Alingsås kommuns budget (Budget för Alingsås kommun 2020-2022).

Styrande dokument

Nationella och lokala miljömål samt Agenda 2030

Riksdagen har fastställt 16 nationella miljökvalitetsmål. Målen ska vara styrande och vägledande för miljöarbetet i Sverige och skulle ursprungligen ha varit uppnådda år 2020 vilket de inte kommer att vara. Miljökvalitetsmålen kommer dock även fortsättningsvis att vara styrande och vägledande för hur de allmänna bestämmelserna i Miljöbalken ska tolkas och vara den målbild vi strävar mot.

De lokala miljömålen för Alingsås kommun antagna av kommunfullmäktige avser perioden 2011-2019. Detaljerade mål för perioden efter 2013 har inte tagits fram. Under 2020 kommer reviderade lokala miljömål för Alingsås att formuleras för att beslutas i kommunfullmäktige under året.

Kommunens miljöstrateg har också tagit fram ett förslag på en policy i Alingsås kommun för hållbar utveckling utifrån FN:s Agenda 2030 som beslutades i kommunfullmäktige under 2019. Denna policy syftar till att beskriva hur Alingsås kommun ska arbeta för att hela kommunen ska utvecklas hållbart. Det förutsätter att hela den geografiska kommunen och alla dess invånare engageras i arbetet med policyns genomförande och i förslaget föreslås ett antal grundläggande principer för ett hållbart Alingsås.

Lagstiftning

Nämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning. De lagar som främst styr nämndens arbete är:

- Miljöbalken
- Förordningar (nationella och från EU) och direktiv t.ex. Ramdirektivet för vatten, Industriutsläppsdirektivet IED, Dataskyddsförordningen GDPR m.fl.
- Livsmedelslagen
- Förvaltningslagen
- Kommunallagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Plan- och bygglagen
- Regeringsformen
- Skogsvårdslagen
- Smittskyddslagen
- Strålskyddslagen
- Alkohollagen
- Lagen om tobak och liknande produkter
- Lagen om handel med vissa receptfria läkemedel
- EU:s tjänstedirektiv med tillhörande svensk förordning

Lagstiftningen är till stora delar nationell men inom vissa områden gäller EU-lagstiftningen direkt utan att den har införlivats i den svenska. Det gäller framför allt inom livsmedelsområdet. Till lagarna finns en rad följdförfattningar som utfärdas av regering och centrala verk. Dessutom utfärdas förordningar av regeringen samt en rad föreskrifter, allmänna råd, riktlinjer och vägledningar av Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Socialstyrelsen, Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten m.fl. myndigheter.

I Alingsås finns också lokala föreskrifter och styrdokument baserade på lagstiftningen t.ex. renhållningsordning med föreskrifter och avfallsplan, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, föreskrifter för kommunens vattenskyddsområden m.m.

I stort gällar att det är underförstått att lagstiftning med följdbestämmelser styr nämndens myndighetsutövning.

Kommunens budget

Kommunfullmäktiges direkta beställning av verksamhet för miljöskyddsnämnden finns i nämndens reglemente, som också styr det dagliga arbetet parallellt med lagstiftning, kommunens styrdokument och miljömålsdokument. I kommunens budget finns de av kommunfullmäktige prioriterade målen, uppdrag till nämnden samt de ekonomiska förutsättningarna sammanställda.

Åtaganden

Miljöskyddsnämnden fick i Alingsås flerårsstrategi för 2019-2021 ett riktat uppdrag och resurser för utredning inrättande av nytt naturreservat, detta arbete är klart och kommer redovisas under första kvartalet 2020. Alingsås kommuns budget 2020-2022 visar riktning och vilka områden som är viktiga att prioritera, två områden som är prioriterade är Agenda 2030 och digitalisering, mer om detta finns i Miljöskyddsnämndens budget 2020-2022.

Miljö- och kvalitetspolicy

För det interna miljö- och kvalitetsarbetet har nämnden antagit policys enligt följande:

Miljö

Miljöskyddskontoret tog fram en miljöpolicy under 2013 vilken lyder; "Miljöskyddskontoret arbetar med tillsyn och prövning enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Det innebär att förbereda frågor till politikerna och utföra det politikerna bestämt inom ramen för miljöskyddsnämndens befogenheter. Tillsynens syfte är bl. a. att miljöbalkens portalparagraf (1 kap. 1 §) om hållbar utveckling och en god miljö ska främjas i hela kommunen.

Dessa syften ska vi också förverkliga i vår egen verksamhet genom

- som ett minimimål följa de lagar och krav som gäller för oss
- aktivt arbeta med att ständigt förbättra vårt miljöarbete
- verka för att våra transporter har så liten miljöpåverkan som möjligt
- verka för att vår pappersanvändning effektiviseras.

Kvalitet

- Vi ska vara korrekta och konsekventa i vår myndighetsutövning och ha en god servicegrad mot allmänhet och företag.
- Vi ska i vårt arbete sträva efter ständig förbättring av miljöarbetet för att nå en hållbar utveckling i hela kommunen.
- Vårt arbete ska kännetecknas av professionellt utförande och hög kompetens för att nå goda miljöresultat."

Prioriteringar

Nämnden fastställer följande vägledande prioriteringsordning om/när olika insatser måste vägas mot varandra.

1. Handläggning av inkommande ärenden där det finns risk för olägenhet/skada på miljön (klagomål etc.)
2. Tillsyn och kontroll över verksamheter med fast årlig avgift
3. Ansökningar och anmälningar (inkommande ärenden)
4. Planerade tillsynsinsatser på övriga verksamheter
5. Remisser

Årets verksamhet

Syftet med tillsyns- och verksamhetsplanen är att visa hur miljöskyddsnämnden, utifrån befintliga resurser avser att utföra tillsynen enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen under 2020. Hur miljöskyddsnämndens tillgängliga tillsynsresurser fördelas redovisas i tabell 2.

Nämndens arbete

Nämnden har planerat in 11 ordinarie möten enligt beslut i miljöskyddsnämnden. Varje nämndmöte föregås av ett sammanträde med miljöskyddsnämndens arbetsutskott samt presidieträff förutom vid mandatperiodens första möte i januari 2020. I ärenden som kräver snabba beslut finns delegation till ordförande. Presidiet deltar i regelbundna träffar med presidierna i samhällsbyggnadsnämnden för att diskutera gemensamma frågor. Under året kommer också två stycken miljöpolitiska forum och två kvalitetsdagar att genomföras.

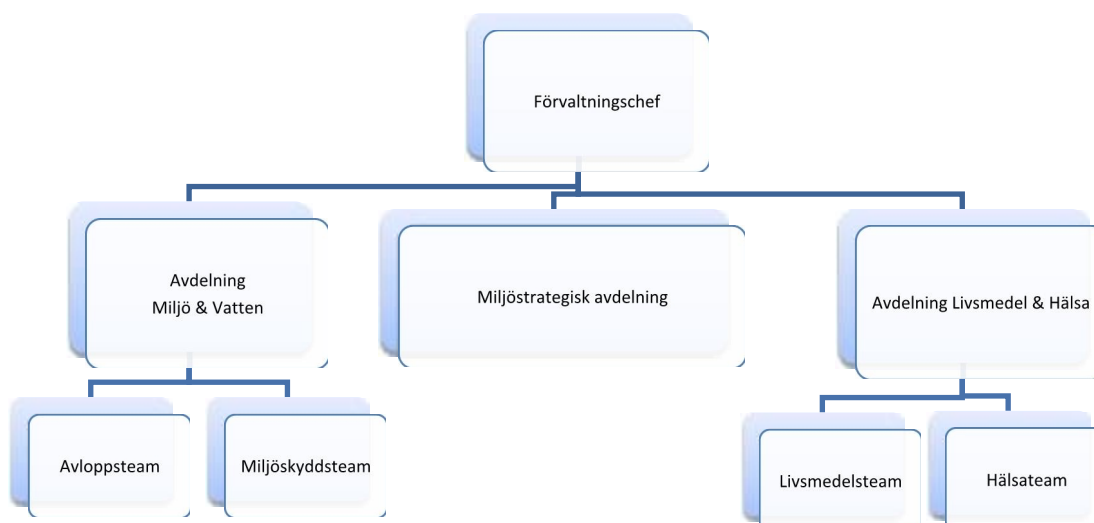
Resurser och förutsättningar 2020

Personal

Sedan den 1 september 2019 består miljöskyddskontoret av tre avdelningar. De tre avdelningarna är Livsmedel & hälsa, Miljö & vatten samt en nyinrättad Miljöstrategisk avdelning. De två förstnämnda avdelningarna har var sin avdelningschef medan den Miljöstrategiska avdelningen tillsvidare leds av förvaltningschefen.

Den Miljöstrategiska avdelningen består av miljöstrateg, kommunekolog, miljöingenjör, energi- och klimatrådgivare samt en nyinrättad tjänst som projektledare/chefsstöd. Den nyinrättade tjänsten är en utökning då vi behöver förstärka och effektivisera arbetet med digitalisering och processtyrning.

Miljöskyddskontorets administratörer är sedan 1 september 2019 åter placerade på miljöskyddskontoret efter att under ca 2 år ha varit organiserade under samhällsbyggnadskontorets avdelning för administrativt stöd. Nämndsekreterartjänsten (deltid) ligger kvar på samhällsbyggnadskontoret.

Kompetenskrav och utbildning

Handläggarna har högskoleutbildning som är relevant för att utföra och kunna vidareutveckla arbetet. Kompetensutveckling sker kontinuerligt genom deltagande vid exempelvis Länsstyrelsens och Kemikalieinspektionens tillsynsvägledningsseminarier. Specialanpassade utbildningar och handläggarestöd tillhandahålls ofta av Miljösamverkan Västra Götaland som driver olika projekt av intresse för kommunerna. Även utbildning som ges av de statliga verken ger en väl anpassad kompetensutveckling i kombination med andra kurser inom olika specialistområden.

I samband med att vi under 2019 införde medarbetaröverenskommelser för alla medarbetare har en kompetensprofil tagits fram för inspektörer på miljöskyddskontoret. Den utgör bl.a. en grund för ett individuellt mål för vad varje medarbetare ska fokusera på vad gäller kompetens och yrkesutveckling under året.

Resursbemannning 2020

En behovsutredning för hela nämndens verksamhet har tagits fram för perioden 2020-2022 och har godkänts av nämnden. Det beräknade behovet av personella resurser för att bedriva en fullgod verksamhet vid miljöskyddskontoret framgår av behovsutredningen. Resurserna räcker inte för att fullfölja all lagstadgad tillsyn och kontroll. En prioritering måste därför göras. Miljöskyddsnämnden har fått en utökning av ramen med 500 KSEK 2020 för att fortsätta arbetet med att nå målet om mindre utsläpp av näringsämnen till sjön Anten. Detta är en minskning från 2019 då utökningen var 1 MSEK. Miljöskyddsnämnden ser att en fortsatt utökning av ramen på nivån 500 KSEK kommer att behövas även under 2021 för att klara de uppsatta målen vad gäller tillsyn av enskilda avlopp i kommunen.

Under 2020 medger budgeten personalresurser enligt den högra kolumnen i nedanstående tabell. Medarbetarna på den Miljöstrategiska avdelningen är inte inkluderade eftersom flera av dessa tjänster finansieras av andra parter inom kommunen. Kommunekologen finansieras dock fullt ut av miljöskyddskontoret.

	Tjänster enligt behovsutredning 2020-2022	Resurs enligt budget 2020
Förvaltningschef	1	1
Avdelningschef	2,5	2
Projektledare/chefsstöd	0,5	0.5
Administratörer inklusive kommunikatör och nämndsekreterare	4,0 (0.5 tjänst nu flyttad till raden ovan)	3.2
Handläggare miljöskydd	6,3	6
Handläggare lantbruk, avlopp, värmepumpar, dagvatten	8,3	7
Handläggare hälsa	3,5	3
Handläggare livsmedel	4,5	4
Handläggare alkohol, tobak och receptfria läkemedel	0 (har tillkommit sedan behovsutredningen gjordes)	1

Planeringen är ett försök att, utöver de områden som inte kan väljas bort, genomföra en så stor del som möjligt av aktiviteterna inom de områden som nämnden har uttryckt ska prioriteras. Flera väsentliga uppgifter enligt behovsutredningen kommer dock inte att kunna genomföras.

Handläggarna på miljöskyddskontoret har huvudsaklig tillhörighet inom en avdelning men några arbetar över avdelningsgränserna beroende på vilka ärenden som kommer in. Kansliet

fungerar som ett nav som ger stöd till alla handläggare och nämnd med diarieföring, expediering, protokoll m.m. Kansliet lägger grunden till en rättssäker process.

Prioriterade utvecklingsinsatser 2020

Miljöskyddskontoret kommer att fortsätta utvecklingen av verksamheten och några av dessa aktiviteter innefattas i tillsynstiden men det mesta ligger på övrig tid. Syftet är att bli ännu mer effektiva i vårt arbete och några av aktiviteterna planeras att drivas i projektform. Några av insatserna är:

- Fortsätta att utveckla och förbättra rutiner, mallar och klarspråk
- Utveckla samarbete/rutiner om bygglov och planer tillsammans med samhällsbyggnadskontoret
- Skapa en ökad samsyn och säkerställa lika bedömningar mellan handläggare, mellan olika team på kontoret och mellan kommuner i regionen
- Utveckla prioriteringen i tillsynen så att den blir ännu mer riskbaserad
- Säkerställa att GIS-kartor kan överlagras så att enskilda avlopp, värmepumpar, förorenad mark, servitut, bygglov etc. kan ses av handläggare för alla dessa processer. Då kan vi kan arbeta med rätt information och mer samordnat inom ett geografiskt område.
- Skapa tydligare riktlinjer för hur vi ska arbeta när fastighetsägaren hävdar svag ekonomi i ett avloppsärende
- Ta fram en rutin för hantering av nedskräpningsärenden i Alingsås tillsammans med Samhällsbyggnadskontoret, polisen m.fl.

Avtal och samverkan

Kontoret deltar i olika samverkansgrupper inom Göteborgsregionen och Miljösamverkan Västra Götaland. Genom detta samarbete kan mycket gemensamt informations- och tillsynsmaterial tas fram med gemensamma resurser. Exempelvis använder sig kontoret i hög grad av Miljösamverkans tillsynshandledning och checklistor. Flera av tillsynsaktiviteterna är också sådana som görs tillsammans med miljökontor i andra kommuner. Exempel på detta är samarbetet som sker inom Luft i Väst och Göteborgs luftvårdsprogram. Under 2020 planerar miljöskyddskontoret att delta alternativt noga följa arbetet i projektet/tillsynskampanjen "Samverkan kring Förorenade områden".

Miljöskyddskontoret deltar tillsammans med samhällsbyggnadskontoret i Göta älvs vattenvårdsförbund. Genom avtal med Västra Götalandsregionen har nämnden tillgång till miljömedicinsk expertis genom att Yrkes- och miljömedicinska avdelningen vid SU kan konsulteras. Här kan också apparatur och mätinstrument som vi inte själva äger hyras för en rimlig avgift. Ramavtal för analystjänster upphandlas av upphandlingsenheten i kommunen.

Utrustning

Som hjälp och stöd i arbetet finns teknisk utrustning och mätapparatur. Utrustning som används dagligen är datorer, telefoner, digitalkameror och fordon. Datorerna har program för ett brett användningsområde där de viktigaste är ärende- och registerhantering, kontorsapplikationer, ekonomi och informationssökning. Nästan lika viktiga är en rad specialapplikationer, även om de kanske inte används dagligen.

Betydelsefull utrustning i övrigt för att upprätthålla verksamheten är snabbtermometrar, ATP-mätare (för rengöringskontroll), temperatur- och luftfuktighetsloggrar, bullermätare, fuktmätare och gammastrålningsmätare.

Läsänvisning

Tidsfördelningen mellan olika aktiviteter (tillsyn respektive verksamhetsutveckling) följer i stort SKR:s rekommendationer.

Miljöstrategiska avdelningen

Den miljöstrategiska avdelningen består av kommunekolog, miljöstrateg, energi- och klimatrådgivare, miljöingenjör och en projektledare/chefsstöd. Syftet med avdelningen är att effektivisera miljöarbetet inom kontoret och inom kommunen.

Kommunekologen är en resurs för hela kommunen som bland annat arbetar med vattenvårdsfrågor, naturvårdsfrågor och planer/detaljplaner.

Kommunekolog

Arbetsuppgifter för kommunekologen

- Kommunens vattensamordningsgrupp
- Kommunens naturvårdsgrupp
- Sävveåns vattenråd och Göta älvs vattenråd
- LONA-projekt bland annat naturvårdsprogram
- Naturvårdsarbete
- Utredning kring inrättande av nytt naturreservat (uppdrag i flerårsstrategin 2019)
- Planarbete SBK
- Bygglov

Kommunekologens arbete utgår ifrån de nationella miljömålen "God bebyggd miljö", "Ett rikt växt- och djurliv", "Levande skogar", "Grundvatten av god kvalitet", "Levande sjöar och vattendrag", "Giffri miljö", "Biologisk mångfald" och "Ett rikt odlingslandskap".

Kommunekologen återfinns sedan januari 2017 på miljöskyddskontoret och tillhör organisatoriskt den Miljöstrategiska avdelningen. Ekologen är en resurs för hela kommunen. Kommunekologen arbetar med och samordnar vattenfrågor. Detta görs t.ex. genom kommunens vattensamordningsgrupp och Sävveåns vattenråds arbete. Under 2019 fick naturvården ökat fokus och resurser då en naturvårdsgrupp startades och ett nytt naturreservat utreddes. Detta arbete kommer att redovisas under första kvartalet 2020.

För närvarande finns sex pågående LONA-projekt som berör Alingsås kommun och där kommunekologen deltar i olika omfattning. Arbetet med dessa ansvarar kommunekologen för. Vid kommunens planarbete på samhällsbyggnadsförvaltningen behövs kommunekologens kunskaper bl.a. för att bevaka och bevara naturintressen. Även vid ärenden gällande strandskyddsdispenser är kommunekologen en resurs som samhällsbyggnadsnämnden kan behöva.

Avdelningen för miljö och vatten

Under 2019 har bemanningen på avdelningen inte varit fulltalig. En av flera orsaker till detta är att en tjänst i miljöskyddsteamet har avsatts till att stötta hela förvaltningen i övergången till det nya ärendehanteringssystemet Ecos. Nu kommer en ny tjänst att skapas som projektledare/chefsstöd på den Miljöstrategiska avdelningen. Under början av 2020 kommer vi därför att kunna rekrytera ytterligare en handläggare till miljöskydd.

Inom miljöskyddsteamet och avloppsteamet läggs flera branscher ihop och bildar branschområden/kluster. De olika branscherna och indelningen i kluster finns listade längre ner på sidan.

Tillsyn av verksamheter och åtgärder inom vattenskyddsområden behöver prioriteras upp. Detta bedöms som särskilt viktigt med tanke på de förslag till nya byggplaner inom vattenskyddsområden som håller på att tas fram inom kommunen.

Inom området dagvatten behöver avdelningen lägga mer fokus 2020. Vi planerar att arbeta med anmälan och tillsyn förutom att som idag delta i framtagande av en dagvattenplan för Alingsås och ge synpunkter på planer och bygglov. En systematisk inventering och prioritering av objekten bör göras. Olika recipienters känslighet behöver kartläggas och metod för dagvattenrening ska väljas efter behoven på varje specifik plats.

Energieffektivisering anges inte separat nedan men finns nu i miljöbalken och kommer att kombineras med ordinarie tillsyn. Samma sak gäller för omgivningspåverkan av buller.

Under 2019 har fokus legat på att införa det nya ärendehanteringssystemet Ecos vilket har varit ett omfattande och tidskrävande arbete som involverat samtliga medarbetare på avdelningen.

Under 2020 kommer vi att fortsätta arbetet med att utveckla processerna inom kommunen. Ett exempel är att hitta bra former för avdelningens bidrag i bygglovs- och planprocesserna i samarbete med Hälsa-teamet på miljöskyddskontoret samt med samhällsbyggnadskontoret. Vi planerar också att initiera ett gemensamt projekt med samhällsbyggnadskontoret kring hur GIS-kartor kan överlagras så att handläggare i olika processer och på olika förvaltningar kan se alla pågående och planerade aktiviteter inom ett geografiskt område.

Vi kommer under året att ta fram ett tydligare system för våra rutiner. Det gäller rutiner för både processer och handläggning. Mallar, klarspråk och hemsida behöver också utvecklas och vi kommer att gå mot ett mer digitalt arbetssätt med ändamålsenliga e-tjänster för avdelningen. Vi arbetar vidare med att öka samsynen för att göra lika bedömningar mellan handläggare, olika team på kontoret och mellan kommuner i regionen. Vi kommer att arbeta aktivt med prioriteringen i tillsynen så att den blir ännu mer riskbaserad och inriktad mot miljönytta.

Inom arbetet med enskilda avlopp håller vi på att ta fram tydligare riktlinjer för när fastighetsägaren hävdar svag ekonomi. Klagomålsärenden om nedskräpning skapar stort engagemang i kommunen. Dessa ärenden tar mycket tid för handläggarna. Det finns därför ett behov att under 2020 tillsammans med bl.a. samhällsbyggnadskontoret och polisen ta fram en rutin för Alingsås hur dessa ärenden ska hanteras. Detta arbete påbörjades under 2019.

Vi fortsätter att se över och periodisera verksamheter på intervall. Detta för att få en mer långsiktig planering av tillsyn. Under 2019 har branschen fordonstvättar som består av mindre verksamheter (U-verksamheter) fått årlig avgift. Under 2020 kommer ytterligare bransch(er) att väljas ut för att få årsavgift, eventuellt kan detta komma att göras för t.ex.

oljeavskiljare. En flerårig planering ger underlag för mer långsiktiga prioriteringar av resurser och innebär en kontinuitet för verksamhetsutövarna.

Vi kommer att fortsätta arbeta med att öka och förbättra företagskontakten. Under 2019 fick vi bra respons och mycket positivt från företagare i våra kontakter och detta fortsätter vi att jobba på under 2020. Resurser i form av tjänster saknas för att klara samtliga områden som identifierats i behovsutredningen vilket gör att prioriteringar har gjorts i tillsyns- och verksamhetsplanen.

Nedan är uppdelningen i branschområden för avdelningen:

Avfall

Nedskräpning
Kompost
Återvinningscentraler (ÅVC)
Sopdispens
Avfallsupplag
Farligt avfall
Skrot
PCB
Bygg/rivavfall
Producentavfall
Avfall infrastruktur
Användning av avfall för anläggningsändamål (anmälan)

Avlopp

Avloppsansökningar
Tillsyn på små avloppsanläggningar inklusive minireningsverk

Dagvatten

Anmälan och tillsyn

Fordon, mek

Drivmedelsstationer
Fordonstvättar
Fordonsverkstäder
Mekaniska verkstäder
Träindustri
Plast
Livsmedelsindustri
Tandläkartillsyn
Kemvätt/tvätt
Fritidsbåtshamnar
Oljeavskiljare

Förorenade områden

Anmälan och tillsyn av förorenade områden t.ex. deponier, avslutade miljöfarliga verksamheter som t.ex. kemtvättar, handelsträdgårdar, bensinstationer, ytbehandling
Ansvarsutredningar

Kemikalier

Golfbanor
Konstgräsplaner
Mikroplaster från tvätt av textilier
Bekämpningsmedel

Cisterner
 Tillsyn på Kosmetiska och hygieniska produkter
 Sjukhus/djurkliniker
 Lackare
 Ytbehandlare
 Grafiker
 Fasad/klottersanerare
 Köldmedia
 Detaljhandel/varutillsyn
 Kemikalier
 Krematorium
 Värmeverk (energiproduktion)
 Vindkraftverk (energiproduktion)

Kross, grus, motor

Tåkt sten/grus
 Asfaltsverk
 Motorsportsbanor
 Segelflyg
 Skjutbanor

Lantbruk

Tillsyn på lantbruk
 Spridning av bekämpningsmedel på lantbruk
 Animaliska biprodukter
 Växtodling

Vattenskyddsområden

Tillsyn så att lokala föreskrifter följs, hantering av släckvatten, upplag av snö m.m. inom vattenskyddsområden

Värmepumpar

Handläggning av värmepumpsärenden
 Tillsyn på värmepumpar

Tillsyn enligt Miljöbalken

Miljöbalken styr arbetet inom avdelningen. De kapitel som bland annat styr vår verksamhet är: Miljöfarlig verksamhet (MB 9 kap), Verksamheter som orsakar miljöskador (Förorenade områden; MB kap 10), Kemiska produkter (MB kap 14) och Avfall och producentansvar (MB kap 15).

Miljöfarliga verksamheter (MB 9 kap)

Omfattar tillsyn och handläggning av ärenden med miljöfarliga verksamheter (MFV). Tillsynen omfattar alla typer av miljöfarlig verksamhet och syftar till att säkerställa miljöbalkens mål och syften. Hos verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga (B- respektive C-objekt) ska tillsynen bedrivas regelbundet enligt fastställd tillsynsplan. För övriga verksamheter (U-objekt) arbetar vi med olika projekt som syftar till att få in verksamheterna i vårt register och också lägga upp frekvens för tillsynsintervall.

Arbetet med riskbaserad taxa fortsätter under 2020. Detta innebär att vi fortsätter att avgiftsklassa alla B- och C-objekt samt även vissa U-objekt. Utöver avgiftsklassning behöver dessa objekt också riskbedömas och nya avgiftsbeslut behöver fattas.

Under 2020 planerar miljöskyddskontoret att delta alternativt noga följa arbetet i projektet/tillsynskampanjen "Samverkan kring Förorenade områden" inom Miljösamverkan i Västra Götaland. Även projektet om Släckvatten är av stort intresse att följa eftersom PFAS (högfluorerade ämnen) finns i släckvatten och har stor negativ påverkan på miljö och hälsa.

Vi fortsätter att ha fokus på att förbättra vårt register i det nya ärendehanteringssystemet bl.a. för att få en bättre överblick över alla de U-verksamheter som finns i kommunen.

Industriutsläppsdirektivet (IED) är i svensk rätt genomfört som föreskrifter i industriutsläppsförordningen. Den operativa tillsynsmyndigheten ska, med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan, upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje verksamhet som är tillståndspliktig enligt IED-bestämmelserna. I tillsynsprogrammet ska tillsynsmyndigheten bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för miljön. Om verksamheten innebär betydande risker för miljön får tiden inte överskrida ett år och i andra fall får den inte överskrida tre år. Miljöskyddsnämnden har i dagsläget tillsyn över en anläggning som lyder under IED.

Anmälningsskyldighet för anslutning av oljeavskiljare till annan dagvattenanläggning än det kommunala dagvattennätet har börjat tillämpas. Arbetet har påbörjats tillsammans med VA-avdelningen med utsläppsriktvärden för dagvattenutsläpp till recipient. Anmälningsskyldighet och krav för anslutning av andra typer av avskiljare, till exempel dammar, torvfilterbrunnar m.fl. till dagvattennät försätter att utredas.

Verksamheter som orsakar miljöskador (Förorenade områden, MB kap 10)

Verksamheten består av tillsyn över förorenade områden enligt miljöbalken. Exempel på arbetsuppgifter är handläggning av anmälningar om efterbehandling, granskning av förslag till marktekniska undersökningar samt granskning av utförda undersökningar. Andra uppgifter är tillsyn över efterbehandlingsåtgärder, inventering och riskklassning enligt MIFO (Metodik för inventering av förorenade områden) samt uppdatering av EBH-stödet (EBH=efterbehandling). Även tillsyn av misstänkt förorenade områden inklusive ansvarsutredningar, föreläggande om utredningar samt föreläggande om åtgärder förekommer. I MIFO-databasen finns mer än 150 objekt i Alingsås kommun. Till detta kommer 7 nedlagda deponier.

Under 2020 kommer vi förutom att hantera anmälningar, klagomål och pågående ärenden att fokusera på utvärdering av kemtvättsprojektet samt att ta fram en handlingsplan som visar på prioriteringsgrunder, resurser, ansvarsområden och en tidsplan för det framtida arbetet med förorenade områden i kommunen. Anmälningar om användning av avfall eller massor för anläggningsändamål ökar och kommer att kräva allt större arbetsinsatser framöver och ännu tydligare rutiner och riktlinjer.

Kemiska produkter (MB kap 14)

Exempel på arbetsuppgifter är tillsyn av hantering och försäljning av kemiska, hygieniska och kosmetiska produkter samt kontroll av märkning. Här ingår även prövning av bekämpningsmedelsanvändning och handläggning av köldmedia-rapporter.

Tillsyn av hantering av kemikalier genomförs i första hand vid provningspliktig miljöfarlig verksamhet. Vad gäller tillsynskampanjer kommer Kemikalieinspektionen att ha ett tillsynsprojekt gällande bekämpningsmedel i detaljhandeln 2021 vilket vi planerar att delta i. Tillsyn på cisterner och köldmedia fortsätter. PFAS i släckvatten kan leda till allvariga föroreningar av dricksvatten och vi behöver genom tillsynen verka för att släckvatten hanteras på rätt sätt av både verksamhetsutövare och av räddningstjänsten.

Avfall och producentansvar (MB kap 15)

Handläggning av klagomål under ärenden och allmän service utgör en stor del av arbetet inom området. Framförallt klagomål på nedskräpning men även andra felaktiga hanteringar av avfall. Prövning av undantag från Renhållningsordningen samt anmälan om eget omhändertagande enligt Avfallsförordningen utgör en del av arbetet. Ett annat område är granskning av rivningsärenden för att säkerställa ett miljöriktigt omhändertagande.

Tillsyn av avfallshantering inklusive farligt avfall samt av producentansvar sker i första hand vid tillsyn av objekt med miljöfarlig verksamhet. Därutöver utförs tillsyn vid återvinningsstationer. För komposter och andra undantag från renhållningsordningen sker endast tillsyn efter anmälan eller som projekt.

Avlopp

Kommunfullmäktige har skjutit till extra medel under 2020 för tillsyn och uppföljning av kommunens enskilda avlopp och högst prioritet har Antens avrinningsområde.

Handläggning av ansökningar och anmälningar gällande enskilda avloppsanläggningar med en högsta belastning av 25 pe (personekvivalenter) är den klart dominerande arbetsuppgiften. Även handläggning av ansökningar om tillstånd för latrinhantering, förmultningstoletter, begäran om förlängt slamtömningsintervall m.m. ingår.

Planerad tillsyn innefattar avloppsanläggningar som inte är anmälnings- eller tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (mindre än 200 pe), tillsyn av enskilda avloppsanläggningar och minireningsverk, utredning av klagomål på olägenheter orsakade av utsläpp av avloppsvatten, yttranden till samhällsbyggnadsnämnden samt deltagande i lokala och regionala arbets- och referensgrupper.

Ett intensivt arbete pågår för att uppnå bättre vattenkvalitet i Anten vilket är ett prioriterat mål i flerårsstrategin. Sjön Anten har bedömts ha måttlig ekologisk status beroende på övergödning, i första hand hög fosforbelastning. Västerhavets vattendistrikt har beslutat om ett åtgärdsprogram som syftar till att god status ska uppnås till 2021. Med de extra medel som har tilldelats nämnden av kommunfullmäktige är bedömningen att samtliga enskilda avlopp i Antens avrinningsområde kan ges tillsyn. Vidare bedöms också att en stor del av dessa kommer att behöva utföra nödvändiga förbättringar under perioden. Uppföljning kommer att behövas även 2021 och 2022 för att samtliga enskilda avlopp i området ska hålla en av nämnden godkänd rening. Under 2020 beräknar vi också att kunna slutföra tillsynen kring Färgen. Antalet ärenden att följa upp har ökat och prövningarna av nya tillstånd tenderar att bli mer komplicerade t.ex. är södra delen av kommunen mer tätbebyggd vilket gör att de enskilda avloppen ofta hamnar nära befintliga dricksvattenbrunnar.

Vår målsättning är att arbeta så riskbaserat som möjligt med upplägget för tillsynen och enligt Havs- och Vattenmyndighetens (HaV:s) tillsynsvägledning bör man ha ett tillsynsintervall på minst vart 10:e år på samtliga avlopp. Under 2018-19 påbörjades tillsyn inom Färgens avrinningsområde och fokus var att tillsyna alla anläggningar som var äldre än

10 år, denna tillsyn fortsätter även 2020. Eftersom det finns 4 300 anläggningar för enskilda avlopp i kommunen planerar vi att initiera tillsyn på 430 anläggningar under året.

Lantbruk

Lantbrukstillsynen är prioriterad då EU:s ramdirektiv för vatten pekar på att lantbrukstillsynen bör intensifieras och i vissa delar av kommunen finns bl.a. övergödningsproblematik som behöver adresseras i tillsynen för att miljö kvalitetsnormerna ska nås. Vi fortsätter tillsynen på större såväl som på mindre anläggningar under 2020 och försöker styra in på intervall för tillsynsfrekvens vilket visas mer i detalj i Behovsutredningen för 2020-2022. Kontroll av lantbruk och av gödsellagring för djurhållare kommer att ske under året. För de större gårdarna görs tillsyn på gödselhantering, köldmedia, farligt avfall, avfall, petroleumprodukter och cisterner. Tillsyn sker också av växtodlare eller sprutförare som hanterar växtskyddsmedel. Samarbetet mellan handläggare som arbetar med lantbrukstillsyn och miljöskyddsteamet kommer att stärkas inom detta arbetsområde.

Avdelningen för Livsmedel och Hälsa

Avdelningen består av två team, livsmedel och hälsa, där också alkoholhandläggare ingår. Livsmedelsteamet arbetar med kontroll av livsmedel och dricksvatten samt till kontrollen knutna arbetsuppgifter. Hälsateamet arbetar med hälsoskydd ute och inne, strandskydd, tillsyn av rökfria miljöer, planer och granskning av bygglov. Alkoholhandläggaren bedriver tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Alkoholhandläggaren handlägger även anmälningar och tillståndsansökningar.

Hälsa

Arbetsuppgifter inom hälsateamet 2020:

- Tillsyn skolor, förskolor och öppna förskolor/familjehem
- Tillsyn "stickande" verksamheter
- Radon i undervisningslokaler samt flerbostadshus
- Tillsyn fastighetsägare
- Tillsyn ombyggnation E20
- Tillsyn strandbad och bassängbad
- Klagomål bostäder
- Luftövervakning
- Buller
- Planarbete
- Bygglovsgranskning
- Strandskydd
- Klagomål djur
- Övriga inkommande ärenden/klagomål
- Tillsyn av rökfria miljöer
- Remisser

Hälsateamets arbete utgår ifrån de nationella miljömålen "God bebyggd miljö", "Säker stålmiljö", "Frisk luft", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Biologisk mångfald", målen i Agenda 2030, samt miljöbalken och dess bestämmelser samt lagen om tobak och liknande produkter och strålskyddslagen.

Under 2018 fick arbetet med radonsituationen i flerbostadshus och undervisningslokaler ett välbehövligt fokus och resurser. Miljöskyddskontoret har under 2019 fortsatt arbetet med radonförekomsten i dessa fastigheter och behöver även under 2020 fortsätta med att se till att mätningar genomförs där de ännu saknas samt att åtgärder görs på fastigheter som överskrider referensvärdet vid utförda mätningar.

Den 1 juli 2019 trädde lagen om tobak och liknande produkter i kraft vilket innebar ett utökat rökförbud på platser där allmänheten har tillträde, så som uteserveringar, hållplatser, idrottsplatser och lekplatser m.fl. Tillsynen av rökfria miljöer har prioriterats högre de senaste åren och kommer vara fortsatt allt mer prioriterad under 2020.

Tillsynen av egenkontroll i flerbostadshus som bedrivits sedan 2017 kommer att fortsätta under 2020. Under 2019 kunde de större fastighetsägarna besökas och tillsynen under 2020 kommer därför anpassas efter det behov som återstår. Syftet är att förbättra boendemiljön för kommunens invånare och ge fastighetsägarna bättre förutsättningar för förebyggande arbete.

Tillsynen av strandskydd har under de senaste åren kunnat prioriteras något mer än tidigare. Detta visar att behovet av tillsyn är stort och fortsatt prioritering nödvändig under 2020. Förutom hantering av klagomål om brott mot strandskydds-bestämmelserna behövs en aktiv uppsökande tillsyn från miljöskyddskontoret. I nämndens uppdrag ingår också att samråda med samhällsbyggnadsnämnden i frågor om dispens från och upphävande av strandskyddet.

Under 2019 genomfördes ett tillsynsprojekt rörande naturminnen. Tillsyn av naturminnen är inte prioriterat under 2020.

Teamet deltar i kommunens planarbete och bygglovsgranskning. Behovet av nya planer och revidering av gamla är stort. Planarbetet prioriteras för att möjliggöra bästa möjliga hantering i utvecklingen av Alingsås.

Till miljöskyddskontoret inkomna klagomål gällande bland annat buller, bostäder och djur handläggs av hälsateamet. Dessa ärenden är många gånger tidskrävande och tar en stor del av teamets resurser. Sedan 2018 finns nya rutiner för hantering av klagomål vilka gjort arbetet mer effektivt men också mer rättsäkert och ändamålsenligt.

För att veta hur miljötillståndet i kommunen är och förändras genomför miljöskyddskontoret sedan år 1995 regelbundna luftmätningar av kvävedioxid (NO₂) och flyktiga organiska kolväten (VOC) på fem platser i Alingsås tätort. I luftövervakningen samverkar vi med Luft i Väst och Luftvårdsförbundet i Göteborgsregionen. De gör beräkningar och mätningar av luftföroreningar. De har också en övergripande bevakning av luftvårdsfrågor i regionen.

Livsmedel

Arbetsuppgifter inom livsmedelsteamet 2020:

- Planerad kontroll (inspektion, revision, provtagning, projekt)
- Uppföljande kontroll som inte var planerad
- Registrering
- Kontroll av nya verksamheter
- Föreläggande, förbud, sanktioner, åtalsanmälan
- Matförgiftning/Klagomål/Smittspårning
- Omvärldsbevakning och samordning med andra kontrollmyndigheter

- Remisser
- RASFF/IRASFF
- Beredningsplan
- Smiley
- Administrativt arbete såsom risk- och erfarenhetsklassning, typning och rapportering till Livsmedelsverket

Bestämmelser som styr livsmedelskontrollen finns i livsmedelslagstiftningen som i stor utsträckning är gemensam för hela EU. I EU:s nya kontrollförordning (EU 2017/625) finns krav på att varje medlemsstat ska utforma en flerårig nationell kontrollplan.

Sverige har en "Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan 2018-2021" som är ett gemensamt vägledande dokument för myndigheterna i livsmedelskedjan. I kontrollplanen beskrivs hur den offentliga kontrollen i Sverige är organiserad, hur den genomförs, följs upp och utvecklas. Från 1 januari 2017 är alla myndigheter som utövar livsmedelskontroll skyldiga att årligen fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll varför miljöskyddsnämnden årligen fastställer en treårig kontrollplan för livsmedel. I den av miljöskyddsnämnden antagna kontrollplanen framgår hur miljöskyddskontoret arbetar för att nå målen.

Målen för livsmedelskontrollen utgår från de övergripande målen med EU:s livsmedelslagstiftning; att skydda människors och djurs hälsa och växters sundhet och att värna konsumenternas intressen samt att se till att den inre marknaden fungerar effektivt.

Den nationella planen innehåller fyra övergripande mål för kontrollen i hela livsmedelskedjan:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

Den offentliga livsmedelskontrollen ska genomföras regelbundet och vara riskbaserad, rättsäker, ändamålsenlig och effektiv d.v.s. resurserna ska användas där de behövs och riktas dit de ger bäst effekt, så att målen i lagstiftningen uppnås. Kontrollen ska vara oberoende från ekonomiska eller andra intressen. Det ska finnas tillräckligt med kompetent personal som har tillgång till bra hjälpmedel och laboratorieresurser.

Miljöskyddsnämnden svarar för den operativa offentliga kontrollen vid 430 livsmedelsanläggningar. Dessa är framförallt matserveringar i förskolor, skolor och äldreboenden, centralkök, restauranger/matserveringar, bagerier, dricksvattenverk och butiker av olika slag. Viss tillverkningsindustri, mobila anläggningar, huvudkontor, lager och grossitverksamhet finns också.

Den offentliga kontrollen ska leva upp till den kontrolltid och besöksfrekvens som fastställs i miljöskyddsnämndens kontrollplan för livsmedel. De anläggningar som endast har en halv till två timmars årlig kontrolltid får glesare kontrollbesök, dvs besöks inte varje år. Alla anläggningar ska dock inom en 3-5-årsperiod ha fått den kontrolltid de tilldelats och betalar för.

Alkoholhandläggare

Arbetsuppgifter för alkoholhandläggare 2020:

- Bedriva inre och yttre tillsyn, samt samordnad tillsyn
- Handlägga tillståndsansökningar om:
 - servering av alkoholhaltiga drycker
 - försäljning av tobak och liknande produkter
- Handlägga samt bedriva tillsyn på verksamheter som anmäler:
 - försäljning av receptfria läkemedel,
 - försäljning av folköl

Alkohollagen är en skyddslagstiftning som syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar. Kommunen och polismyndigheten ska utöva den omedelbara tillsynen. Kontroll av serveringsställen har dels ett förebyggande och dels ett korrigerande syfte.

Vid yttre tillsyn görs tillsynsbesök på restauranger där fokus ligger på hur verksamheten bedrivs med tanke på ordning och nykterhet, att servering inte sker till minderåriga och/eller märkbart påverkade personer, förekomst av mat och att serveringsansvarig person finns på plats. Vid yttre tillsyn kontrolleras också att försäljningen sker i enlighet med tillståndet avseende t.ex. vilka slag av alkoholdrycker som säljs, om servering sker till allmänhet eller slutet sällskap, serveringslokalerna, köket, matutbudet, serveringstiderna m.m.

Vid inre tillsyn kontrolleras uppgifter från olika myndigheter. Uppgifter kan t.ex. inhämtas från polismyndighetens register, skattemyndigheten eller kronofogden. Vid samordnad tillsyn görs tillsynsbesök på restauranger ihop med andra myndigheter.

Lagen om handel med vissa receptfria läkemedel innehåller bestämmelser om detaljhandel med vissa receptfria läkemedel på andra ställen än öppenvårdsapotek. Läkemedelsverket har tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Den kommun där detaljhandeln bedrivs ska kontrollera efterlevnaden av lagen och ska till läkemedelsverket rapportera brister i efterlevnaden av lagen.

Vid tillsynsbesök hos detaljhandelsbutiker som säljer receptfria läkemedel kontrolleras bl.a. att anmälan av försäljningsstället till läkemedelsverket har gjorts, inköp av läkemedel, mottagande av leveranser, exponering på försäljningsstället, förvaring, tillhandahållande, rutiner för reklamationer/indragningar, spårbarhet och butikens egenkontrollprogram.

Lagen om tobak och liknande produkter (LTLP) trädde i kraft den 1 juli 2019 och syftar till att begränsa de hälsorisker och olägenheter som är förbundna med bruk av tobak och liknande produkter samt med exponering för rök från tobak och utsläpp från liknande produkter. LTLP ersätter den tidigare tobakslagen (1993:581) och lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425).

Vid tillsynsbesök hos detaljhandelsbutiker som säljer tobak/folköl kontrolleras att en anmälan om försäljning av folköl gjorts och att ett giltigt tillstånd för försäljning av tobak finns. Kontroll

görs även av butikens egenkontrollprogram, inköp av tobak, märkning av tobaksvaror, att ålderskontroll tillämpas i butiken, att skyltar och dekaler finns uppsatta gällande åldersgräns, marknadsföring/reklam inne i butiken, att försäljningsstället har ett tillräckligt matvarusortiment vid folkölsförsäljning m.m.

Vid tillsynsbesök av detaljhandelsbutiker som säljer elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare kontrolleras bl.a. att en anmälan till kommunen har gjorts, butikens egenkontrollprogram, att ålderskontroll tillämpas i butiken och att varorna har rätt märkning.

Resursbehov för miljöskyddskontoret

Tabell 1, Antal objekt som finns i Ecos

Tillsynsobjekt	Antal	Beskrivning
Miljöfarliga verksamheter A-anläggningar	0	A-anläggningar är miljöfarliga verksamheter som regleras av tillstånd beslutade av miljödomstolen, exempelvis stora energianläggningar.
Miljöfarliga verksamheter B-anläggningar	23	B-anläggningar är verksamheter som regleras av tillstånd beslutade av länsstyrelsens miljöprövningsdelegation, exempelvis avfallsanläggningar. Miljöskyddsnämnden har övertagit tillsynsansvaret för de flesta B-anläggningar som finns i kommunen från länsstyrelsen.
Miljöfarliga verksamheter C-anläggningar	93	C-anläggningar är anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter, exempelvis bensinstationer, livsmedelsindustrier och lackerare. Handläggning av anmälan och tillsyn över dessa ansvarar miljöskyddsnämnden för. Ett visst mörkertal finns vad gäller antalet.
U-tillsyn mfv Lantbruk Hygienlokaler Offentliga lokaler Cisterner	>200 350 175 156 260	U-tillsyn omfattar övriga verksamheter som bland annat varken är tillstånds- eller anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter. Exempel är fordonsverkstäder, jordbruk, kemikalielagrare, fritidsbåtshamnar, avlopp samt väg- och spåranläggningar. Butiker som säljer kemiska produkter och varor till allmänheten, frisersalonger, tatuerare, solarier, bassängbad, skolor och förskolor tillhör också kategorin. Tillsyn över fastighetsägare och radon är andra exempel på U-tillsyn.
Köldmedieanläggningar > 10 kg	130	Köldmedieanläggningar är verksamheter som har ozon- eller växthuspåverkande köldmedia installerat. Verksamheterna är skyldiga att årligen besiktiga sina anläggningar. Miljöskyddsnämnden kontrollerar att besiktning utförs. Vid varje verksamhet kan flera anläggningar finnas. Mörkertalet är troligen relativt stort vad gäller antal anläggningar.
Förorenade områden	Ca 270	Utgörs av verksamheter som upptäcker föroreningar i mark vid t.ex. grävarbeten. Omfattar även uppläggning av olika sorters material och föroreningar i byggnader som PCB.
Enskilda avlopp	Ca 4 300	4 300 objekt i kommunen

Planerad tid

Nedanstående tabell är den totala tiden inom olika arbetsområden som planeras under 2020. Tidsplaneringen följs upp och används som utvärdering av verksamheten. Miljöskyddskontoret ser kontinuerligt över planeringen och omprioriteringar görs under året vid behov. Beräkning av den tid varje heltidarbetande inspektör har följer SKR:s rekommendationer på 1000 h (125 dagar) tillsynstid per år.

Eftersom en ny struktur och gruppering av arbetsområdena gjorts i årets Tillsyns- och verksamhetsplan går det inte att göra direkta jämförelser med 2019 för varje individuell post utan då hänvisas läsaren till planen för 2019.

Tabell 2, Fördelning av tillgängliga tillsynsresurser 2020

Aktiviteter	Tid 2020	Miljö kvalitets- mål	Agenda 2030
AVLOPP/VÄRMEPUMPAR/DAGVATTEN/LANTBRUK			
Avloppstillsyn ca 300 st besök (ca 70% av 430 st anläggningar som går igenom per år är aktiva och behöver tillsyn)	1500	3,4,7,8,9,10	6,13,14
Avloppstillstånd ca 200 st	1600	3,4,7,8,9,10	6,13,14
Förbud och förelägganden enskilda avlopp	500	3,4,7,8,9,10	6,13,14
Uppföljning av avloppsanläggningar med krav	1000	3,4,7,8,9,10	6,13,14
Värmepumpar anmälan, ansökan och tillsyn	320	1,8	14
Dagvatten anmälan och tillsyn	150	3,4,7,8,9,10	6,13,14
Lantbrukstillsyn, hästgårdar, sprutjournaler	300	3,4,7,8,9,10,13	2
Klagomål, registervård, frågor, tillsynsplanering m.m. för avlopp, värmepumpar, dagvatten och lantbruk	1630		
MILJÖSKYDD		1,4,5,8,9	6,7,12,13,14,15
Årliga avgifter för tillståndspliktiga (B), anmälningspliktiga (C) och mindre verksamheter (U)	1700		
Timbaserade avgifter för tillståndspliktiga (B), anmälningspliktiga (C) och mindre verksamheter (U) exklusive rubrikerna nedan	850		
Köldmedia	290		
Cisterner	100		
PCB inventering och tillsyn	100		
Förorenade områden	720		
Tillsyn transport farligt avfall, rivningsärenden, producentansvar och återvinning m.m.	140		
Anmälan om klagomål t.ex. nedskräpning, buller, lukt	500		
Utvecklingsarbete kopplat till miljöskyddstillsyn t.ex. samverka med andra myndigheter och tillsyn i regionen, förbättra rutiner/mallar/processer inom kommunen, registervård, kvalitetssäkring, tillsynsplanering, samsyn	1600		
HÄLSA			
Klagomål olägenhet bostäder	350	15	3,6
Fysisk planering	500	15,16	9,11
Tillsyn Radon	250	6	3
Luftövervakning	80	2	3,11
Tillsyn strandbad och bassängbad	40		3
Remisser, Övriga ärenden, Tillstånd/anmälningar	310		
Tillsyn boendemiljö, Tillfälligt boende, Fastighetsägartillsyn	180	15	3
Tillsyn Undervisningslokaler – Skolor, förskolor och öppna förskolor	515	15	3
Tillsyn "Stickande" verksamheter	30	15	
Rökfria miljöer	100	2,4	3
Rådgivningskampanj om minskad hälso- och miljöpåverkan från vedeldning	60	2,4	3
Strandskyddstillsyn (MSV)	400	8,16	
Tillsyn av E20 byggnation	60		
Informationsinsats hemsidan	80		
Registervård och Ecos, framtagning av mallar och rutiner	150		
LIVSMEDEL			
Planerad och uppföljande kontroll, registreringar och kontroll av nya och tillfälliga verksamheter	1745		

Klagomål/misstänkta matförgiftningar/utbrotsutredning	140		
RASFF	100		
Projekt och provtagning (nationella/läns/kommunalt)	100		
Utvecklingsarbete till livsmedelskontroll t.ex. samverkan med andra myndigheter, förbättra rutiner/mallar/processer, registervård, kvalitetssäkring, planering, samsyn	1770		
Övrigt relaterat till livsmedelstillsyn	285		
ALKOHOLHANDLÄGGNING	Tid 2020	Mål från ALT – Verksamhetsplan	Agenda 2030
Tillsyn av servering och försäljning av alkohol	485	Mål B, C, D E	3
Tillsyn av tobak och receptfria läkemedel	300	Mål D, E	3
Arbete med kontrollköp	120	Mål G	
Arbete med restaurangrapporter	85		
Administrativt arbete med rutiner, mallar, samverkan samt utbildning	400	Mål A, F	
Handläggning av tillstånd, anmälan samt information till verksamheten	630	Mål A	3

Ekonomi

Budgeten för 2020 redovisas i miljöskyddsnämndens budget för 2020-2022.

Uppföljning

Uppföljning av verksamheten sker genom tidredovisning och avstämning av verksamheten mot tillsyns- och verksamhetsplanen. Uppföljning av verksamhetsplanen redovisas för nämnden i samband med kommunens delårsbokslut samt årsbokslut.

Skulle större avvikelse i verksamhetsplanen uppstå krävs beslut om ändring/prioritering i verksamhetsplanen av nämnden. Mindre avvikelse beslutas av miljöskyddschef eller avdelningschef och rapporteras till nämnden.

**Tillsynsplan för
serveringstillstånd 2020 (E
2020-54)**

4

2020.003 MN

Datum: 2020-01-09
Handläggare: Angelica Liljedahl
Direktr:
Diariernr: 2020.003 MN

Miljöskyddsnämnden

Tillsynsplan för serveringstillstånd 2020

Ärendebeskrivning

Kommunen har enligt alkohollagen tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller servering av alkoholdrycker. Kommunen ska enligt 9 kap 2 § alkohollagen upprätta en tillsynsplan som inlämnas till länsstyrelsen.

Beredning

Förvaltningen har upprättat ett förslag till tillsynsplan för serveringstillstånd daterad 2019-12-19.

Ekonomisk bedömning

-

Förslag till beslut

Tillsynsplan för serveringstillstånd 2020 antas.

Beslutet ska skickas till

Maria Jacobsson
Förvaltningschef

Angelica Liljedahl
Miljöskyddsinspektör

Datum: 2019-12-19

TILLSYNSPLAN FÖR SERVERINGSTILLSTÅND ÅR 2020

Allmänt om tillsyn

Alkohollagen är en skyddslagstiftning som syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar. Kommunen och polismyndigheten ska utöva den omedelbara tillsynen. Kontroll av serveringsställen har dels ett förebyggande och dels ett korrigerande syfte.

Tillsyn delas normalt sett in i yttre tillsyn, inre tillsyn och samordnad tillsyn.

Vid **yttre tillsyn** görs tillsynsbesök på restauranger där fokus ligger på hur verksamheten bedrivs med tanke på ordning och nykterhet, att servering inte sker till minderåriga och/eller märkbart påverkade personer, förekomst av mat och att serveringsansvarig person finns på plats. Vid yttre tillsyn kontrolleras också att försäljningen sker i enlighet med tillståndet avseende t.ex. vilka slag av alkoholdrycker som säljs, om servering sker till allmänhet eller slutet sällskap, serveringslokalerna, köket, matutbudet, serveringstiderna mm.

Vid **inre tillsyn** kontrolleras uppgifter från olika myndigheter. Uppgifter kan t.ex. inhämtas från polismyndighetens register, skattemyndigheten eller kronofogden.

Vid **samordnad tillsyn** görs tillsynsbesök på restauranger ihop med andra myndigheter.

Tillsyn i Alingsås kommun

En detaljerad tillsynsplan upprättas varje år för planering av årets tillsynsarbete med följande målsättning:

- Alla serveringsställen med serveringstillstånd till allmänheten ska få minst ett tillsynsbesök under året.
- Nöjesinriktade serveringsställen ska få minst två tillsynsbesök under året.
- Vid inkomna anmälningar mot restauranger ska tillsynsbesök göras snarast.
- Samordnad tillsyn ska ske minst en gång per år.
- Vid större tillfälliga tillstånd till allmänheten såsom t.ex. festivaler ska tillsynsbesök i möjligaste mån göras.
- Inre tillsynsarbete sker kontinuerligt under året efter behov.
- Alkoholhandläggaren ska arbeta för att krögare och personal som arbetar med servering av alkoholdrycker genomgår utbildning i ansvarsfull alkoholhantering.

TILLSYNSPLAN FÖR BUTIKER SOM SÄLJER RECEPTFRIA LÄKEMEDEL ÅR 2020

Allmänt om tillsyn

Lagen om handel med vissa receptfria läkemedel innehåller bestämmelser om detaljhandel med vissa receptfria läkemedel på andra ställen än öppenvårdsapotek. Läkemedelsverket har tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Den kommun där detaljhandeln bedrivs ska kontrollera efterlevnaden av lagen och ska till läkemedelsverket rapportera brister i efterlevnaden av lagen.

Vid kommunens tillsynsbesök hos detaljhandelsbutiker som säljer receptfria läkemedel kontrolleras bl.a. att anmälan av försäljningsstället till läkemedelsverket har gjorts, inköp av läkemedel, mottagande av leveranser, exponering på försäljningsstället, förvaring, tillhandahållande, rutiner för reklamationer/indragningar, spårbarhet och butikens egenkontrollprogram.

Tillsyn i Alingsås kommun

En detaljerad tillsynsplan upprättas varje år för planering av årets tillsynsarbete med följande målsättning:

- Alla detaljhandelsbutiker som har anmält försäljning av receptfria läkemedel ska få ett tillsynsbesök under året.
- Vid eventuella påkomna brister kan fler besök komma att behöva göras.

TILLSYNSPLAN FÖR BUTIKER SOM SÄLJER TOBAK/FOLKÖL/E-CIGARETTER ÅR 2020

Allmänt om tillsyn

Alkohollagen och Lag om tobak och liknande produkter är en skyddslagstiftningar som syftar till att begränsa alkoholens och tobakens skadeverkningar. Statens Folkhälsoinstitut svarar för central tillsyn enligt både alkohollagen och tobakslagen. Dessa lagar, liksom tillsynen över att de tillämpas och efterlevs, utgör en viktig del av den nationella folkhälsopolitiken. Kommunen och polismyndigheten ska utöva den omedelbara tillsynen.

Vid kommunens tillsynsbesök hos detaljhandelsbutiker som säljer tobak, E-cigarettor och folköl kontrolleras bl.a. att försäljningsstället har gjort en anmälan om försäljning av folköl/ e-cigarettor samt att det finns ett giltigt tobakstillstånd. Kontroll görs också av bl.a. butikens egenkontrollprogram, att inköp av tobak görs korrekt, att tobaksprodukterna har en korrekt märkning, att ålders kontroll tillämpas i butiken, att skyltar och dekaler finns uppsatta gällande åldersgräns, att det inte förekommer olämplig marknadsföring/reklam inne i butiken och att försäljningsstället har ett tillräckligt matvarusortiment vid folkölsförsäljning mm.

Tillsyn i Alingsås kommun

En detaljerad tillsynsplan upprättas varje år för planering av årets tillsynsarbete med följande målsättning:

- Alla detaljhandelsbutiker med försäljning av folköl och tobak ska få minst ett tillsynsbesök under året.
- Vid eventuella påkomna brister kan fler besök komma att behöva göras.

Individuella bedömningar och prioritering kring behov av tillsyn görs löpande under året vilket innebär att olika serveringsställen och butiker kan få olika antal tillsynsbesök beroende på verksamhetens art eller inkomna uppgifter av betydelse för tillståndet. Avvikelser från målsättningarna kan förekomma både när det gäller tillsyn av serveringstillstånd samt butiker som säljer tobak, folköl, e-cigarett och receptfria läkemedel.

Angelica Liljedahl
Alkoholhandläggare

**Budget 2020-2022 (E 2020-
64)**

5

2019.032 MN

Datum: 2020-01-14
Handläggare: Maria Jacobsson
Direktr:
Diariernr: 2019.032 MN

Miljöskyddsnämnden

Budget 2020-2022

Ärendebeskrivning

Enligt Alingsås kommuns styrmodell ska alla nämnder årligen anta en budget, tidigare flerårsstrategi, baserad på en treårsperiod. Nämndens budget ska utgå från kommunens prioriterade mål och styrindikatorer samt den politiska viljeinriktningen som finns. Till nämndens budget ska biläggas en internkontrollplan för kommande år.

Beredning

Miljöskyddskontoret har i skrivelse den 5 februari lämnat följande yttrande. Miljöskyddskontoret har i framarbetandet av budget utgått från kommunens antagna budget 2020-2022 samt den väsentlighets- och riskanalys som gjordes i augusti 2019.

Ekonomisk bedömning

-

Förslag till beslut

Miljöskyddsnämnden antar Budget 2020-2022.

Beslutet ska skickas till

KS

Maria Jacobsson
Förvaltningschef

Delegerade beslut 2020

6

2020.001 MN

Datum: 2020-01-13
Handläggare: Peter Pors
Direktr:
Diariernr: 2020.001 MN

Miljöskyddsnämnden

Delegerade beslut 2020

Ärendebeskrivning

Delegationsbeslut 652/19-685/19 har fattats sedan förra sammanträdet och är redovisade i bilaga.

Förvaltningens yttrande

En förteckning över besluten som fattats sedan förra sammanträdet har upprättats och finns tillgänglig tillsammans med kallelsen. Pärmar med delegationsbesluten finns tillgängliga på miljöskyddskontoret och på nämndens sammanträden.

Ekonomisk bedömning

Ej aktuell.

Förslag till beslut

Klicka här för att skriva förslag till beslut.

Beslutet ska skickas till

Miljöskyddsnämnden tar del av delegationsbesluten.

Maria Jacobsson
Förvaltningschef

Peter Pors
Nämndsekreterare

Delegationsrapport Miljöskyddsämnden i Alingsås

ÄrendeNr	Anläggning/Fastighet	ÄrendeRubrik	BeslutsDatum	DelegationsNr
2019-2329	Ruths Hemtjänst, Filaren 1, Livsmedelsanläggning	Registrering av livsmedelsanläggning - Ny livsmedelsanläggning	2019-12-04	2019-652
2019-2341	Wallins Grill, Centrum 1:17, Livsmedelsanläggning	Anmälan om ägarbyte	2019-12-04	2019-653
2019-1628	Alingsås Biltvätt Ab, Odengatan 2, Munin 2, Miljöfarlig verksamhet	Planerad tillsyn - Miljöskydd - Beslut om årlig rapportering	2019-12-05	2019-654
2019-1627	Alingsås Biltvätt Ab, Pumpgatan 3b, Nolby 37:23, Miljöfarlig verksamhet	Planerad tillsyn - Miljöskydd - Årlig rapportering	2019-12-05	2019-655
2019-1164	Alingsås Frivilliga Skarpskytteförening, Bolltorp 4:5, Miljöfarlig verksamhet	Klagomål miljöskydd	2019-12-05	2019-656
2019-2200	Slävik 1:20	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp	2019-12-09	2019-657
2019-2304	Dilan Car Rekond Hb, Lansen 12, Miljöfarlig verksamhet	Planerad tillsyn - Miljöskydd - Beslut om årlig rapportering	2019-12-09	2019-658
2019-1523	Akernebräckan 1:2, Enskilt avlopp	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp	2019-12-09	2019-659
2019-1497	Hemsjö 2:31, Enskilt avlopp	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp	2019-12-09	2019-660
2019-2326	Estrad, Bryggaren 2, Övrig anläggning	Anmälan om ändring i serveringstillstånd - Anmälan om ändring i bolag	2019-12-10	2019-661
2019-2363	Bjärlanda 3:28, Cistern	Information om cisterninstallation - Anmälan om förvarning av brandfarlig vätska	2019-12-10	2019-662
2019-2375	Erska 1:32	Administrativt ärende - Överklagande av faktura 40123395	2019-12-10	2019-663
2019-2081	Baggebo 1:23, Enskilt avlopp	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration	2019-12-10	2019-664
2019-1101		Administrativt ärende - Föreläggande städ och hygien BoU	2019-12-12	2019-665
2019-2223	Vimpeln 1	Anmälan av fett- och/eller oljeavskiljare - Oljeavskiljare - Anmälan ny oljeavskiljare	2019-12-12	2019-666
2019-1540	Genneved 2:25, Enskilt avlopp	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration	2019-12-12	2019-667
2019-1556	Östad 21:1	Klagomål miljöskydd - Avfall/skrotbilar	2019-12-13	2019-668
2019-2305	Dilan Car Rekond Hb, Lansen 12, Miljöfarlig verksamhet	Planerad tillsyn - Miljöskydd - Beslut om årlig avgift	2019-12-16	2019-669
2019-2389	Rödene 11:14	Remiss vattenverksamhet - Anläggande av en 40 meter lång trumma	2019-12-16	2019-670
2019-2390	Palmen 9, Värmepump	Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme	2019-12-17	2019-671

ÄrendeNr	Anläggning/Fastighet	ÄrendeRubrik	BeslutsDatum	DelegationsNr
2019-1583	Alingsås Kortdistansskytteförening, Bolltorp 4:5, Miljöfarlig verksamhet	Anmälan av miljöfarlig verksamhet avseende ändring - Anmälan om ändring av utökade skjuttider	2019-12-17	2019-672
2019-1966	Hemsjö 9:3	Ansökan om tillstånd enligt vattenskyddföreskrifter - Ansökan om tillstånd för åtgärd inom vattenskyddsområde	2019-12-17	2019-673
2019-2170	Brogärde 2:13, Enskilt avlopp	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp	2019-12-17	2019-674
2019-2112	Vagnshed 2:12, Enskilt avlopp	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration	2019-12-18	2019-675
2018-1778	Gräfsnäs 1:102, Cistern	Planerad tillsyn - Tillsyn Av Cistern	2019-12-19	2019-676
2019-1238	Stora Lygnö 1:16, Enskilt avlopp	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration	2019-12-19	2019-677
2019-2378	Grävlingen 22, Värmepump	Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme	2019-12-19	2019-678
2019-2412	Montessoriskolan Globen, Kolavägen 2, Konfektasken 15, Livsmedelsanläggning	Registrering av livsmedelsanläggning	2019-12-19	2019-679
2019-1606	Kampetå 1:21, Värmepump	Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme	2019-12-19	2019-680
2019-2401	Lansen 9	Remiss - Rivningslov rivning av bensinstation	2019-12-20	2019-681
2019-2419	Planeten Ekobutiken, Hill 2, Livsmedelsanläggning	Registrering av livsmedelsanläggning	2019-12-20	2019-682
2019-2423	Magra 3:19	Anmälan av installation av värmepump	2019-12-20	2019-683
2019-1607	Kampetå 1:21, Enskilt avlopp	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk	2019-12-20	2019-684
2019-2360	Långared 1:53	Remiss bygglov - Askgravlund och minneslund	2019-12-20	2019-685